

Jesenice, 16. oktobra 1970

ZELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varš — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Zelezara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice, Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

V petek, 9. oktobra, je na lastno željo prišel na razgovor s slovenskimi železarji član sveta federacije Edvard Kardelj v spremstvu predsednika CK ZKS Franca Popita in predsednika IS SRS Staneta Kavčiča

Član sveta federacije Edvard Kardelj na obisku pri slovenskih železarjih

Integracija mora ljudi povezati v večjo medsebojno odvisnost

V petek, 9. oktobra, je član sveta federacije in IK ZKJ Edvard KARDELJ, v spremstvu predsednika CK ZKS Franca POPITA in predsednika izvršnega sveta Slovenije Staneta KAVČIČA obiskal Jesenice in imel daljši razgovor s predstavniki vseh treh slovenskih železarn. Ugledne goste je pozdravil generalni direktor ZPSZ Gregor Klančnik in izčrpno predstavil dosežene uspehe in spremljajoče probleme enoletnega skupnega delovanja in skupne poti vseh treh slovenskih železarn in njihove perspektive. Za njim je spregovoril Edvard Kardelj. Iz njegovega govora citiramo in povzemamo najvažnejše misli.

Že pred časom sem izrazil željo, je dejal Kardelj, da bi se z vami pogovarjal in seznanil z razvojnimi možnostmi slovenskega železarstva ter o nekaterih stvareh, ki ste jih,

kakor vidim, že vključili v vaše razprave o perspektivnem razvoju železarstva na Slovenskem. Mislim, da je slovensko železarstvo eno od vodilnih panog in kakorkoli je bilo prej majhno in pol obrtniško, predvsem med obema vojnoma, je vendar že več desetletij, da ne rečem stoletij, eno osnovnih panog slovenskega gospodarstva. Mislim, da se je treba pri tem odločiti, ali bo Slovenija dalje gradila svoje železarstvo, kar pomeni, da ga bo v okviru svojega gospodarskega plana dalje usposabljala. To pa pomeni prilagoditi železarstvo modernim pogojem svetovnega tržišča oziroma moderni tehnologiji. Prilagoditi to železarstvo tendencam, ki se danes kažejo v ekonomski strukturi finančnih organizacij, ki nastajajo na tem področju.

Mi smo po mojem mnenju še vedno pod vplivom nekdanjih gesel, ki so bila svoje čase za naše razmere progresivna in nujna, ki pa jih je treba sedaj postaviti v pravi prostor in čas. Mislim pri tem na gesla kot je specializacija, proti vsesplošnosti, itd. Sicer se strinjam s tem, ampak to pomeni iti za pravo delitvijo dela, za specializacijo v posameznih obratih itd. Mogoče pa je tak proces do kraja izvesti le, če obstajajo med panogami, med takimi specializiranimi organi-

zacijami, ki gredo na tako organizirano delitev dela in to v najširšem krogu, ki predstavlja en proizvodni (Nadalj. na 2. str.)

Romunski veleposlanik na obisku v Železarni

V petek, 9. oktobra, je v jutranjih urah na lastno željo prišel na vpljudnostni obisk v našo železarno veleposlanik socialistične republike Romunije v Jugoslaviji Vasile SANDRU s soprogo. V sejni sobi na direkciji je uglednega gosta sprejel glavni direktor mag. inž. Peter Kunc s svojimi sodelavci: direktorjem proizvodnje dipl. inž. Avgustom Karbo, komercialnim direktorjem Bogdanom Knafličem, šefom oddelka za izvoz Milanom Budjem in sekretarjem tovarne Dušanom Staretom.

Po uvodnih pozdravih, v katerih je bila izražena želja po kar najboljšem poslovnem sodelovanju med slovenskimi in romunskimi železarjami, je glavni direktor orisal zgodovinski razvoj železarne Jesenice, predstavil sedanji proizvodni asortiment in perspektivo železarne ter poslovne stike z zamejstvom, predvsem pa SR Romunijo.

Govoril je tudi o stremljenjih, ki so narekovali združitev slovenskih železarn, ki danes predstavlja enega najmočnejših delovnih kolektivov v Sloveniji in predstavil proizvodni program železarne Ravne in Store. Vsa naša prizadevanja, je dejal direktor, so usmerjena v to, da kar najbolj rentabilno poslu-

(Nadalj. na 3. str.)

Poizkusno obratovanje nove aglomeracije

O poizkusnem obratovanju nove aglomeracije smo že poročali. Med tednom pa smo naprosili inž. Gričarja, asistenta za proizvodnjo v obratu plavž, da za našo bralce pove nekaj več o dosedanjem delu.

Inž. Gričar je povedal, da so že v septembru uvajali ljudi, ki so zaposleni na novih delovnih mestih na aglomeraciji. V septembru so proizvedli 1937 ton sintra, ki je bil že uporabljen v plavžih. Nadalje je tov. Gričar povedal, da je na aglomeraciji zaposlenih 22 delavcev. Delavci, zaposleni na aglomeraciji so se že precej naučili, toda vseeno delo poteka pod nadzorstvom sodelavcev uprave osnovnih sredstev. Med obratovanjem nastajajo določene težave pri izdelavi kvalitetnega sintra; nastajajo predvsem zaradi tega, ker nimajo točnih tehnic, ki pa jih delavci iz delavnice tehnic še umerjajo. Zaradi tega nimajo vedno enakih količin materiala.

Plavž I v pripravi za proizvodnjo

Na plavžu I, ki je bil 31. 8. 1970 ustavljen zaradi rekonstrukcije in rednega popravila, potekajo sedaj še zadnje priprave za pričetek ponovne proizvodnje.

Opravljen je bilo že sušenje obzidave plavža in razvodov vročega zraka, ki pa se je kljub željam in poizkusom vodstva rekonstrukcije in rednega popravila plavža ni pričelo 11. t. m., kot je bilo to predvideno, temveč šele 13. t. m. ob 2.30, ker je bilo dodatno dogovorjeno popravilo obzidave starega cevovoda vročega zraka ob kavperjih št. 1 in 2 s torkretiranjem do premera 900 na 700 mm, zaradi izredno težavnih delovnih pogojev, zaključeno šele 12. t. m. ponoči. Sušenje je potekalo po navodilih tehnologa talilnic dipl. inž. Sketa in je trajalo 48 ur, ne pa kot je bilo to prvotno predvideno samo 24 ur.

Sedaj je po končanem sušenju in 12-urnem hlajenju v teku zakladanje plavža, ki bo trajalo do 18. t. m. dopoldne, nakar bodo vzdrževalci plavža montirali na jašku istega še zasipno napravo in tako usposobili plavž za ponovno zakuritev, ki je določena za ponedeljek, 19. 10. 1970 ob 10. uri.

Vzporedno s tehnološkimi pripravami za ponoven pričetek obratovanja plavža potekajo še zadnja ureditvena dela na podestih in dostopih v območju plavža, polne roke dela pa imajo tudi pleskarji, ki morajo do njegove ponovne zakuritve dokončati tudi vsa pleskarska dela, katerih glede na obseg dodatno montirane ali predelane in popravljene opreme ni malo.

Upajmo, da bomo v prihodnji številki Zelezarja lahko poročali samo še o uspešnem pričetku obratovanja rekonstruiranega in obnovljenega plavža.

J. J.

Integracija mora ljudi povezati v večjo medsebojno odvisnost

(Nadaljevanje s 1. strani) ciklus, tudi medsebojne odgovornosti in take ekonomske odnose, ki omogočajo, da se lahko specializacija in taka delitev izvede. Kajti propasti mora vsaka organizacija, vsaka integracija in delitev dela, ki bo grajena samo na programu fizične delitve dela, ne pa tudi na skupni odgovornosti in skupnem sodelovanju v finalnem dohodku, ki ga celotna taka korporacija, združba ali združenje itd. ustvarja.

Ni slučajno, da danes v svetu velike združbe niso več klasični trusti, kakršni so nastajali ob koncu 19. in v začetku tega stoletja, ko se je po eni smeri samostojno razvijal finančni kapital prek bank, superbank, po drugi strani pa trusti, ki so šli v zajemanje več ali manj sorodne proizvodnje, da bi se izognili medsebojni konkurenčni borbi. Današnje združbe so zasnovane na zelo precizno organizirani delitvi dela, ampak obenem združujejo ne samo več panog, ampak celo več gospodarskih oblasti. Večje združbe v svetu danes zajemajo od proizvodnje surovega železa do predelave, gredo pa celo v turizem in v razne druge panoge, ki so zanje v tistem trenutku najbolj donosne, najbolj akumulativne, ki jim omogočajo, da lažje prenašajo udarce, ki jih trg lahko v eni ali drugi smeri izvaja na take združbe. Struktura teh združb v svetu je v zadnjih 50 letih doživela velike spremembe ravno v tej smeri.

Nadaljnji razvoj slovenskega železarstva

Zaradi tega se je meni zdelo potrebno, da bi pri tretiranju problemov slovenskega železarstva morali imeti pred očmi:

Odločiti se, ali bomo razvijali slovensko železarstvo, ali ne, mislim do njegove polne sposobnosti. Osebnostno mislim, da ga je potrebno razvijati. In če ga želimo razvijati, mu je potrebno dati določen predprostor in popostor, da se razvija v osnovno proizvodnjo, da si zagotovi bazo in da se razvija v polfinalno in finalno proizvodnjo ter druge panoge, ki mu lahko v celoti dajejo sposobnost za nadaljnji razvoj. S tem, seveda, da se to železarstvo orientira na jugoslovanski oziroma na slovenski trg.

Seveda, ko govorim o tem, ne mislim, da bi to lahko uresničili jutri, ampak gre za jasno orientacijo, na katero se moramo usmeriti. Glede dilem, o katerih je govoril generalni direktor Klančnik, je potrebno zavzeti zelo jasna stališča. Slovenskim železarnam je potrebna baza v črni metalurgiji oziroma osnovni proizvodnji. Tu obstojijo

možnosti, ali da sami gradite to osnovno metalurško proizvodnjo, ali da greste v kooperacijo z drugimi, bodisi s sosednjo Hrvaško ali Bosno, ki imajo podobne programe. Razen tega menim, da je verjetno še bolj kot to važna za razvoj slovenskega železarstva polfinalna in finalna proizvodnja.

Ob tem nastaja vprašanje: ali ostati na čistih kupoprodajnih odnosih z obstoječimi predelovalnimi organizacijami, ali težiti za nekimi drugimi odnosi. Občutek imam, da je trgovina, kupoprodajni odnos, glavni del vaših gospodarskih odnosov in kooperacije v okviru jugoslovanskega pa tudi zunanjega trga. Zdi se mi, da bomo mi vedno znova padali v konflikte med predelovalno industrijo in industrijo, ki daje osnovno proizvodnjo. Veste, da smo že sedaj v stalnih sporih okrog tega in poskušamo to reševati z nekakšnimi polukrepi, ki dajejo trenutne injekcije zato, da se gre za leto ali dve naprej, potem pa se znova ta protislovja nagrmadijo in delajo nove težave.

Menim, da bi morali ta problem reševati na dva načina paralelno, vendar na en ali drugi način. Eno so mišljene direktne pogodbe, katere bi morali uvesti med enimi in drugimi proizvajalci, katere se ne bi sukale samo okoli cen, ampak predvsem okrog skupne delitve dohodka, ki pride do izraza prek finalnih proizvodov. S tem, da se seveda lahko to vprašanje rešuje potem, bodisi da se ugotovijo te relacije in se prenese na medsebojne cene, na utrjevanje medsebojnih cen, ali pa se najdejo drugi izviri takšnih medsebojnih dogovorov na tej osnovi. Če ne bomo našli izhoda v tem

smislu, potem se bomo vedno morali vračati nazaj v iskanje rešitev z administrativnimi merami oziroma ukrepi.

Nisem proti administrativnim meram zaradi nekega golega principa, ali principialnega antitietizma, čeprav sem tudi zaradi tega, ampak predvsem, ker vsa praksa, ne samo naša, ampak tudi v svetu kaže, da so vse administrativne mere, razen kadar gre čisto za regulativne mere, vedno večja prepreka, kot pomoč, oziroma da lahko delujejo samo za zelo kratek čas. Zato se mi zdi, da bi v tej smeri morali iskati neko rešitev, ali pa drugo možnost, da slovensko železarstvo tudi samo išče nove poti v polfinalno in finalno proizvodnjo na tem področju in eventualno v kakšne sorodne panoge, ki neposredno vplivajo na poslovanje železarstva. Predvsem mislim tu na trgovino pa tudi na finančno poslovanje. Tako, da se sama slovenska železarska organizacija kompletira, kar nekaj že delate na tem, mislim, da se kompletira s svojo trgovinsko funkcijo, s svojo funkcijo finančne koncentracije, ki deluje potem na tem celotnem, če lahko tako rečem, trgu kapitala in pa z ustrezno organizacijo znanstveno raziskovalnega dela.

Nova era integracije

Karakteristika teh modernih združb je, da so banke kot samostojen mehanizem, kot koncentracija finančnega kapitala v razvitem svetu izgubile staro vlogo. Da je nastopila nova era integracije, ki združuje proizvodnjo, trgovino, finance in znanstveno raziskovalno delo. Ta ogromna koncentracija vseh teh faktorjev v takih velikih

organizacijah odpira povsem nove prostore za razvoj teh velikih združb. Znotraj teh organizacij pa so celo v kapitalističnem svetu posamezne organizacije na osnovi dogovorjene delitve dela zelo samostojne. V našem sistemu pa še celo ni nobenega razloga, da bi take integracije šle na škodo samostojnosti posameznih organizacij. Menim, da je potrebno, da se slovensko železarstvo razvija v tej smeri kot je govoril generalni direktor Klančnik. Da se na nek način kompletira in da se usposobi za tak dohodek oziroma tako strukturo dohodka, ki ga bo kot celota dobivala iz svojega živega in minulega dela, da se bo slovensko železarstvo čim bolj osamosvajalo in čim bolj zavarovalo pred trenutnim udarcem na primer na ožjem območju proizvodnje jekla.

Slovenske železarne, kot sem razumel, so orientirane na proizvodnjo finejših jekel. Čeprav nisem strokovnjak, vendar predpostavljam, da je v današnjem času, ko nastajajo vsemogoče nove legure in nove zvrsti visoko kvalitnih jekel, tam zlasti, kjer se ukvarjajo s poletji v vesolje, kjer izdelujejo najmodernejše avione in kjer imajo najrazvitejšo vojno industrijo, na tako kvaliteto jekel, vsaj jaz mislim tako, v slovenskem železarstvu ne moremo računati. Oziroma lahko bi računali, če bi bilo slovensko železarstvo v kooperaciji z zelo močnimi centri znanstveno raziskovalnega dela. Mislim s takimi centri, ki bi bili podrejeni interesom slovenskega železarstva. Kajti čim bi šlo za neke druge centre, od katerih bi železarne kupovale samo določene znanstvene usluge, bo železarstvo vedno deset let za

drugim. To se pravi, ali boste morali imeti svoj zelo močen raziskovalni center, ali pa boste v sami proizvodnji jekla naprestano zaostajali in s tem seveda tudi slabili svoje pozicije. Za tako znanstveno raziskovalno delo, kakršno je tu potrebno na tem področju, se mi pa zdi, da so potrebna zelo velika finančna sredstva, velike naložbe, ki jih ima lahko samo velika, močna organizacija, močnejša kakor so danes slovenske železarne skupaj. Sele sčasoma boste železarji v stanju ustvariti taka sredstva. Že zaradi tega mislim, da je potrebno, če ta vaša orientacija ostane taka kot sem jo jaz razumel v prvih razpravah, da se ta proizvodnja razširi, kompletira in usposobi, da bo lahko dajala večjo akumulacijo.

Ko govorim o vsem tem, ne mislim, da je zato potrebno, da se slovenske železarne avtarkično zapirajo vase. V eno in drugo smer se lahko razvijajo. Bodisi z naložbami v svoj lastni krog, bodisi z naložbami v razne druge kooperante oziroma druge faktorje, ki delujejo na tem področju. Jaz se za nobeno od teh variant posebej ne navdušujem, ker je to popolnoma stvar čiste ekonomske računic. Ampak brez dvoma pride tu v poštev tako orientacija na lastno bazo na morju, ali pa dogovor s hrvaškimi železarnami za skupno bazo na morju, ali pa eventualno za dogovor s bosenskim rudniki za eksploatacijo rudnikov v Bosni.

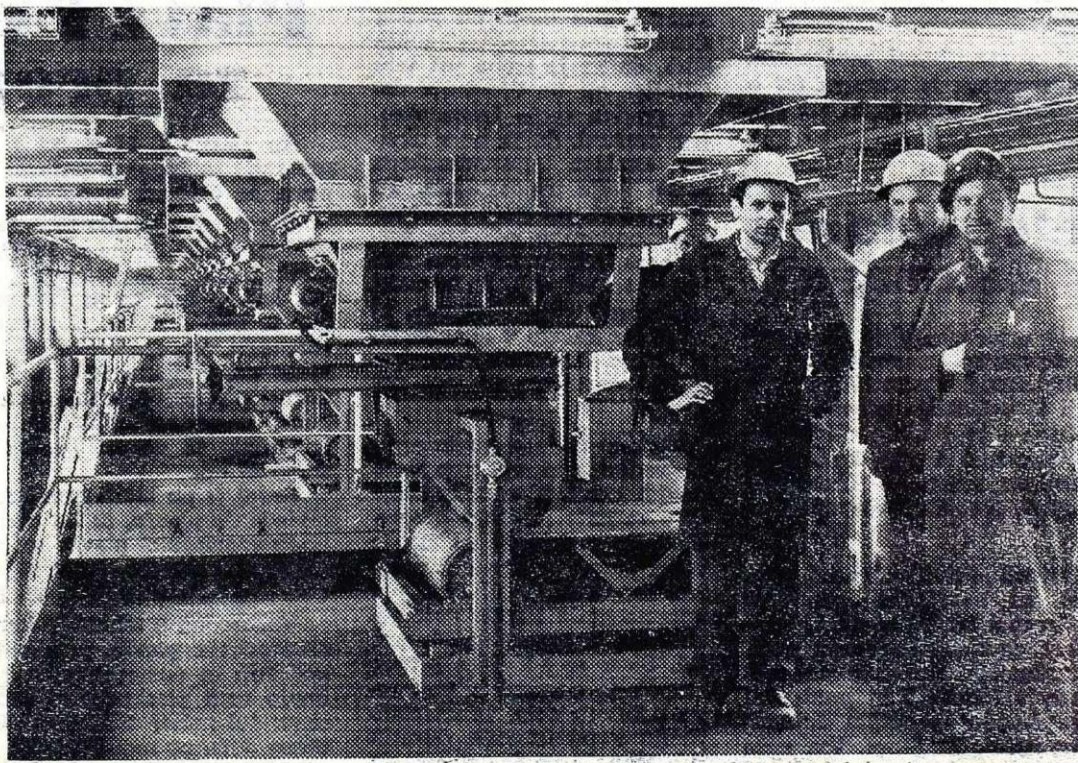
Nadaljnja pot samoupravne integracije

Pri vsem tem pa nastajajo nekatera vprašanja, o katerih bi danes rad govoril tudi zaradi tega, ker pripravljam referat za II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Mislim, da centralni problem nadaljnega razvoja samoupravljanja danes pri nas ni več v samem podjetju. Kljub temu, da v podjetjih nekje nekoliko bolje, drugje malo slabše funkcionira samoupravljanje, toda ono je tu in ima svojo zakonitost in logiko ter bo šlo svojo pot naprej. Imamo pa vrsto nerešenih vprašanj v ekonomskih odnosih, ki nas motijo v tej samoupravni integraciji.

Vzel bom vaš primer integracije. Slovenske železarne povezujejo dve ali tri stvari. Prvič dogovor o delitvi dela, drugič dogovor o skupnih naložbah in tretjič, če se ne motim, skupna komerciala. Vlaganja so na osnovi kreditnih odnosov, to je brez dvoma varianta, ki je mogoča, potrebna, mi do danes tudi drugih nismo odpirali v našem sistemu. Vendar pa verjetno nezadostna, da bi prišlo do intenzivnejše med-

(nadalj. na 10. in 11. str.)

Na sliki od leve proti desni dipl. inž. Gričar — asistent za proizv. na plavžu, dipl. inž. Stoniowski — glavni projektant aglomeracije in dipl. inž. Pavliček — sodelavec RO

Osnovne metalurške surovine za letos so zagotovljene, za vnaprej napovedane nove podražitve

Pri šefu nabavne službe Fedorju ČEHU smo se pozanimali, kako je z oskrbo s surovinami do konca tega leta in kakšni so izgledi za prihodnje leto. Iz pogovora z njim povzemamo osnovne misli, ki bodo zanimale tudi naše bralce.

V glavnem so vse količine osnovnih metalurških surovin za letošnje leto zagotovljene. Pri koksu je odprto le vprašanje plačila določenih količin, prav tako pri starem železu, kjer se niso zagotavljalna sredstva za 18.000 ton, vendar se dela na tem, da bi se to še v tem mesecu rešilo. Zagotovljene so tudi potrebne količine belega surovega železa oziroma grodlja. Neplačanega je sicer še 7500 ton, od česar se predvideva, da bo letos plačano še 5000 ton, kar bi zadoščalo za primerno zalogo. Tudi pri domačih ferolegurah ne bo posebnih težav, v krajšem času dobimo tudi feromangan AFINI, ki ga namesto izpadle proizvodnje uvažata domači proizvajalci. Posebne težave pa so s plačevanjem uvoznega repromateriala in rezervnih delov, ker je odprtih še za okrog milijardo din naročil, ki se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev le počasi realizirajo.

Sploh je pri oskrbovanju z osnovnimi metalurškimi suro-

vinami in rezervnimi deli primarno finančno vprašanje oziroma plačilne možnosti, medtem ko količine niso tako vprašljive. Pri reševanju tega vprašanja se ustrezna služba dogovarja z nekaterimi našimi grosisti, da bi prevzeli nabavo teh surovin in rezervnih delov, ker so pri tem lahko bolj dinamični oziroma imajo večje finančne sposobnosti kot samo podjetje. Ob tem pa je vrsta vprašanj od dobavnih rokov do odpiranja akreditivov itd.

Edino resnejše vprašanje je v zadnjem kvartalu vprašanje mazuta, s katerim smo trenutno že v kritičnem stanju. Ladja z mazutom iz SSSR je namreč zakasnila in bo dobavitelj le z velikim prizadevanjem pokrival potrebe do prihoda ladje. K temu pa se pridružujejo tudi težave s premogom, ker rudniki ostajajo brez delovne sile in je premoga vse manj ter bodo rudniki le s težavo pokrili vse obveznosti.

Mnogo bolj zaskrbljeno pa pričakujemo prihodnje leto,

ne toliko zaradi potrebnih količin osnovnih metalurških surovin, kakor zaradi plačilnih sposobnosti, ker vsepovsod napovedujejo povišanje cen. Vsaka podražitev bo namreč pomenila novo finančno obremenitev podjetja. Tako napovedujejo podražitev domačega koksa od sedanjih 410 din za tono na 700 din za tono. Z uvoznim koksom smo letos pokrivali 20 odstotkov naših potreb, v prihodnjem letu pa se bodo povišale že na 60 % (pri ceni od 900 do 1000 din za tono franko Jesenice). Tudi pri železovi rudi se predvideva povišanje za 10 %, pri mazutu od 20 do 30 %, predvidena pa je podražitev tudi starega železa. Ob vsem tem pa se javlja tudi želja jugoslovanskih železnic, ki zahtevajo svobodno oblikovanje cen za prevoz tovora, pri čemer jih podpirajo tudi republike. To vse skupaj bo pomenilo za podjetje strašne finančne obremenitve, ki bodo težave še povečale.

Največja težava v prihodnjem letu bo preskrba s koksom. Samo jugoslovanske železarnice rabijo okrog 250.000 ton uvoznega koksa, kar pomeni močan pritisk na svobodno tržišče koksa in kot posledica ponovno povišanje cen. Težave bodo tudi s stari železom. Po grobem izračunu bi ga naša železarna iz uvoza rabila od 160.000 do 180.000 ton, ker moramo računati na manjši priliv iz domačih virov, ker se je v Jugos-

slaviji pojavil nov potrošnik starega železa — mini železarna v Splitu.

Kolikor se bilanca belega surovega železa ne bo bistveno spremenila, vsaj v I. polletju prihodnjega leta, ne bomo imeli težav, ker pričakujemo iz Indije 50.000 ton grodlja, od tega odpade samo na Jesenice 32.000 ton. Tudi v oskrbi s domačimi ferolegurami ne pričakujemo večjih nevarnosti, ker bodo v proizvodnji vključene nove kapacitete.

Torej pri vsej opisani problematiki ni primarno vprašanje potrebnih količin, pač pa finančnih sredstev oziroma plačilnih sposobnosti. Seveda tako stanje oziroma napovedi narekujejo tudi delovnemu kolektivu stalno prizadevanje za čim bolj racionalno in ekonomično poslovanje oziroma trajno borbo za zmanjšanje režijskih stroškov.

Blagovna zamenjava z železarnami SR Romunije

Pri Združenju jugoslovanskih železarn deluje že 10 let ustrezna komisija za poslovno sodelovanje oziroma blagovne zamenjave z železarnami SR Romunije. Enaka komisija deluje tudi pri ministru črne metalurgije SR Romunije, Komisiji se sestajata vsako četrtletje in usklajujeta potrebe oziroma medsebojne zamenjave, nam je v razgovoru povedal član komisije pri ZJŽ in šef oddelka za izvoz Milan Budja.

Pred blagovno zamenjavo med našimi in romunskimi železarnami, ki je resneje začela delovati šele po letu 1968, je jeseniška železarna izvozila v Romunijo prek rednih blagovnih list 1500 ton varilnih oplasnjenih elektrod, kar pa je iz izgradnje lastne tovarne varilnih elektrod povsem odpadlo, nadalje 200 ton hladno valjanih trakov in 300 ton pocinkane žice. Ob koncu leta 1968 in v prvi polovici leta 1969 smo v naši železarni prevažali za romunske železarnice okrog 25.000 ton jeklenih ingotov, za kar smo kot protivrednost dobili okrog 7.000 ton ingotov.

V letu 1969 pa so bile sklenjene večje količine in sicer: 600 ton vlečenega jekla in 4.000 ton betonskega železa, za kar naj bi železarna prejela kot protivrednost 6.700 ton jeklenih slabov za valjarne debele pločevine. Ta dogovor še teče, vendar moramo poudariti, da smo svoje obveznosti do romunskih železarn slabo izpolnjevali, saj smo doslej dobavili le 230

ton (38 %) vlečenega jekla in 496 ton (17 %) betonske žice, čeprav so bili pogodbeni roki dogovorjeni do konca septembra tega leta. Romuni pa so nam v tem času dobavili 4.100 ton (61 %) jeklenih slabov, ki so že zvaljani in pločevina tudi že prodana.

Tak odnos naše železarnice do dogovorjenih obveznosti zelo slabo vpliva tudi na nadaljnje dogovarjanje v okviru omenjenih komisij, saj na zadnjem zasedanju obeh komisij (od 25. 9. do 2. 10.), nismo imeli nobenih resnejših možnosti za učinkovitejšo sodelovanje v tej blagovni zamenjavi. Naš interes pa je v okviru te zamenjave dobiti iz SR Romunije — 20.000 ton slabov, 10.000 ton gredic in

10.000 ton toplo valjanih trakov v zamenjavo za našo debelo pločevino, vlečeno jeklo in žico ter hladno valjane trakove in varilne elektrode.

Romuni so na omenjeni seji obeh komisij izjemoma pristali, da nam za okrog 1.400 ton vlečenega jekla za vijake, 520 ton jekla za kroglične ležaje, 300 ton nerjavečega jekla in 200 ton avtomatskega jekla, za kar so naši pristojni službi dali že specifikacije, dobavijo jeklene slabe v recipročni vrednosti. Obdelave specifikacij in sestavljanje pogodb bo v pozitivnem primeru koncem oktobra, ko bodo predstavniki ministrstva črne metalurgije SR Romunije obiskali železarno Sisak, Ravne in Jesenice.

Ob koncu moramo poudariti, da so blagovne zamenjave med nekaterimi ostalimi jugoslovanskimi železarnami in železarnami SR Romunije mnogo večje in je naša železarna med manjšimi partnerji.

Romunski veleposlanik na obisku v Železarni

(Nadalj. s 1. str.)

jemo in da z znanstveno-strokovnimi pristopi dobimo v naših prizadevanjih kar najbolj optimalne rešitve.

Za njim sta o konkretnih poslovnih stikih med našo železarno in romunskimi železarnami govorila komercialni direktor Bogdan Knaflič in šef oddelka za izvoz Milan Budja.

Potem, ko se je glavni direktor mag. inž. Kunc ponovno zahvalil za obisk v naši železarni in gostu izročil v spomin umetniško mapo izdano ob 100-letnici Železarnice, se je za prijateljski sprejem in darilo zahvalil romunski veleposlanik, ter ob tej priliki poudaril, da mu bo darilo lep spomin na jeseniško železarno in prijateljske odnose med dvema državama, pri čemer je železarna Jese-

nice dober partner pri ustvarjanju teh odnosov. Govoril je tudi o gradnji novih železarskih kapacitet v Romuniji in o potrebi po še tesnejšem, bolj poglobljenem in strokovnem sodelovanju, da bi medsebojno sodelovanje in izmenjave izvajali na osnovi specializacije ter si tako ustvarili pogoje za dolgoročno poslovno sodelovanje. Izrazil je tudi željo, da bi si letos dogovorjene količine med romunskimi in našo železarno, kljub nekaterim težavam, ki so mu znane, v redu dobavili, kar je za Romunijo, ki odstranjuje posledice poplav, še prav posebno pomembno.

Po končanem obisku na direkciji si je veleposlanik SR Romunije Vasile Sandru v spremstvu direktorja proizvodnje dipl. inž. Karbe ogle-

V petek, 9. oktobra, je našo železarno obiskal veleposlanik SR Romunije s soprogo

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

DEŽURNA SLUŽBA	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 17. oktobra: Edi CENČEK, tehn. služba vzdrž.	548	727
NEDELJA, 18. oktobra: inž. Janez BIDOVEC, TPD	240	790/44
PONEDELJEK, 19. oktobra: inž. Boris BREGANT, stroj. vzdr.	952	951
TOREK, 20. oktobra: inž. Ivo AEZENŠEK, SEP	501	500
SREDA, 21. oktobra: Anton KOMLJANC, HOP	851	871
ČETRTEK, 22. oktobra: inž. Janez KOMELJ, žičarna	525	83144
PETEK, 23. oktobra: Ciril ODLASEK, valj. Jav.	620	766

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Mladinski aktiv žebjarne

V ponedeljek, 12. oktobra se je sestal mladinski aktiv žebjarne in ob navzočnosti obratovodje, predsednika obratne sindikalne organizacije in predsednika TK ZM obravnaval nekatere probleme obrata.

Najprej so navzoči mladinci predlagali in izvolili nov odbor mladinskega aktiva. Predsednik TK je nato spregovoril o namenu in ciljnih dela mladinske organizacije. Med drugim je dejal, da kljub očitanju o premajhni angažiranosti mladine v družbenem in samoupravnem življenju, opravičuje namen dela in sodelovanje zainteresirane mladine dejstvo, da bo marsikateri mladinec slej ko prej pričel z delom tudi v ostalih družbenopolitičnih organizacijah in da je ravno ZM tista organizacija, ki skrbi za kader ostalih organizacij. V nadaljevanju je govoril o delu komisij pri TK ZM, posebno o bližnjem medobratnem tekmovanju v mini golfu in kegljanju. Omenil je tudi prijavo TK za tekmovanje med aktivih ZMS v radijski oddaji »Spoznavajmo svet in domovino«. V kratkem bo dan v javno razpravo tudi srednjeročni razvojni načrt slovenskih železarn, katerega bodo obravnavali tudi obratni mladinski aktiv.

V nadaljevanju je bilo iznešenih nekaj problemov o nagrajevanju in o le-teh bo razpravljala na eni prihodnjih sej tudi komisija za medsebojne odnose in nagrajevanje obrata. Mladinci kot ostali kolektiv so izrazili željo, da bi bil obrat informiran enkrat mesečno o doseženi tonaži po delovnih grupah. Tov. obratovodja je spregovoril o namenu, da se ob strojih postavijo pregledne table, na katerih naj se vodi vsakodnevna evidenca stehane robe. Obratovodja je govoril tudi o namenu formiranja mladinske grupe. Zaradi nameravanega uvajanja silosov bo odpadla uporaba zabojev, katerih obratu zelo primanjkuje. Pri tem je rečeno, da je temu kriva predvsem malomarnost voznikov viličarjev, ker le-ti premalo pazijo, kje vozijo in tako uničijo veliko zabojev.

Mladinski aktiv namerava letos že drugič organizirati izlet. Tokrat bi si radi ogledali Postojnsko jamo. Del. sredstev jim je prispevala obratna sindikalna organizacija, ostale stroške pa krijejo udeleženci sami. Organizacija že drugega izleta v tem letu dokazuje, da si mladina zelo želi boljše medsebojnega kontakta, predvsem pa tako pozabiti na vsakodnevne težave in skrbi.

P. L.

Kakšna je in kakšna naj bo ZM?

V tem sestavku bom skušal odgovoriti tudi na vprašanja tov. Frenka, ki mi jih je postavil v 37. številki Železarja v članku Mladi več o sebi in manj o drugih...

Poskušal zato, ker mi takšna vrsta polemike ni všeč. Enostavno iz razloga, ker se tov. Frank trudi, da pojasnim, kakšno je moje stališče do enega ali do nekega vprašanja, ni pa pri tem celovit. To je ravno tako, kot bi govorili in razpravljali o enem samem drevesu, pri tem pa bi pozabljali ali celo pozabili na gozd.

Drugo, kar mi prav tako ni všeč, je sam odnos do problemov in vprašanj, o katerih pišem v Železarju. Popolnoma upravičeno dobivam občutek, kot da skušam govoriti o posebnih, od družbe ločenih vprašanjih, problemih in nalogah. V tem smislu pa tov. Frenk tudi postavlja vprašanja.

Mladi smo del družbe, to je dejstvo, o katerem menda poučenemu in razgledanemu občanu ni potrebno razmišljati, še manj polemizirati. Prav tako ne morem soglašati s stališčem, oziroma ugotovitvijo, da sem pri pisanju optimist in idealist, da bom postal teoretik in ne praktik. Delno je na to odgovoril že Saša, ostane mi torej le še naloga, da bom osebno. Oseben zato, ker se razumljivo, v vsakem pisanju kaže tudi del človeka, njegovega odnosa do družbe, do življenja in do samega dela ZM. Kljub temu, da sem pri pisanju zadržan konkretno, naj pojasnim namen mojih sestavkov. Opažam v tisku, pa tudi v Železarju, da pišemo o tem, kaj smo se pogovarjali, kaj smo storili, kaj menimo, ne pišemo in ne razpravljamo ne o jutri, še manj o pojutrišnjem. Ljudje vendar moramo videti cilje, smisel svojega dela, tako tudi v ZM. V člankih obravnavam zato predvsem cilje, smisel in naloge v ZM. Brž pa, ko bi začel pisati samo o mladih, bi tako mlade kot ZM postavil stran od družbe, od njenih prizadevanj, stran od vsakdanjih uspehov, neuspehov, veselja in razočaranj.

Zato tudi naša prizadevanja tečejo v smeri, da mlade vključimo v vse, kar se v družbi dogaja. O tem sem že dostikrat pisal, zato svojih misli ne bom ponavljal. Čas in družba pa vsekakor vplivata tudi na mlade, na njihova razmišljanja in njihova dejanja. Ko torej berem in razmišljam o Frenkovih vprašanjih, se ne morem znebiti vtisa, kot da mladi delujemo izven družbe ali celo proti njej. Ni res! Naša prizadevanja potekajo v družbi, za družbo, za naš skupni danes in skupni jutri.

Koliko smo pri tem uspešni in neuspešni, kako potekajo naše akcije, naša prizadevanja, ki so vse manj samo naša, temveč postajajo skupna, o tem sproti poročamo v Železarju, mladinski radijski oddaji in tudi v dnevnem tisku. Naše delo je torej javno in kdor ga zasleduje, ne more trditi, tako kot tovariš Frenk, da se postavljamo neupravičeno nad družbo ali proti njej.

»Torej nekaj nekje ni v redu in je treba kontrolirati.« Tovariš Frenk, s tako slabim realnim poznavanjem stvari ne morete ocenjevati dela in prizadevanj drugih.

Če nekaj ni v redu, menim, da bi bilo boljše rečeno, da pri nas nekatere smernice in cilji prepogosto ne najdejo odmeva v družbi in jih mnogo prepočasi realiziramo. Tako na primer samoupravljanje še ni razvito, kot si ga zamišljamo, o stvareh pa vedno marsikje odločajo zaprte neformalne ali formalne skupane. Družbena odgovornost še ni prišla do veljave in tako pravimo, da vsi odločamo o vsem, nihče pa za nobeno stvar ne odgovarja, bolje, za vse odgovarjamo vsi. Nagrajevanje po delu je še vedno bolj ali manj jasna iluzija, odvisno od vsake delovne organizacije in prizadevanj samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij. Kaj ni pri vsem tem naloga tudi in ne samo mladih, da se stališča hitreje in bolj učinkovito uresničujejo, da pri reševanju vsega, kar še ni rešeno, sodeluje čimveč ljudi, da si tako sami, s svojimi prizadevanji in odločitvami, kroje svoj in naš jutri.

Naj pri vsem tem ocenim učinkovitost tistih mladinskih gibanj, ki družbi obračajo hrbet in tistih, ki se v družbo vključujejo in skupaj z njo progresivno vplivajo na družbeno dogajanje.

Predvsem v kapitalistični družbi se pojavljajo sicer napredna mladinska gibanja, ki delujejo izven obstoječega družbenega sistema. V njih se pojavlja pasivni odpor, spontana prizadevanja proti družbi in njenim avtoritetam, manifestacije, ki stanja ne spreminjajo. Izolirana so od družbe, tudi progresivne, pri tem mislim na delavsko gibanje, nimajo izoblikovanih programov in njihove akcije so zgolj priložnostne. Zato se tudi dogaja, da že ob najmanjšem uspehu doživljajo demoralizacijo in s tem izgubljajo na učinkovitosti.

Naša ZM se v družbo vključuje, vse bolj uspešno in njena prizadevanja so v splošnem prizadevanja vse družbe. S tem sem že v kratkem odgovoril, kakšna ZM je. Res je, da mladinska gibanja pri nas šele nekaj let nazaj dobivajo pravo orientacijo, da gre ZM svojo pot, brez kakršnegakoli kopiranja. Tu se tudi začena proces uveljavljanja ZM in njenih idej. V sedanjem stanju moramo upoštevati, da se pri mladih pojavljajo dileme ob pogledu na svet, da na eni strani gledamo na socializem kot vizijo, na drugi strani pa se nam kaže praktični socializem z vsemi konflikti in nerešenimi vprašanji. Kdo razpolaga z rezultati dela, kdo odloča namesto samoupravljalcev? To so vprašanja, ki si jih mladi vsakodnevno zastavljamo, ko opažamo, da delavec še ne razpolaga z rezultati svojega dela, da se še vedno pojavljajo oblike birokratskega ali tehnokratskega odločanja. Ali postajamo in zakaj postajamo potrošniška družba, kako uspešno rešujemo vprašanja s področja šolstva, socialnega zavarovanja, kako uspešno preprečujemo, da bi ne prihajalo do novih in vedno večjih socialnih razlik med samimi proizvajalci na eni ter med proizvajalci in vodilnim, strokovnim kadrom na drugi strani?!

Če pravim, da moramo vse to upoštevati, si lahko brez bojazni zastavim tudi vprašanje, kdo nam prikazuje sedanje stanje, kdo nam prikazuje cilje, kdo nas spodbuja? Kdo? Morda mi boste znali na to odgovoriti, tovariš Frenk. Kdo je kriv, da mladi prepogosto dobivamo občutke nemoči, ko hočemo stvari spreminjati. Čemu se pojavljata ideološka zmeda in dezorientacija med mladimi?

Da odgovorim še na drugo vprašanje, ki sem si ga v začetku postavil: Kakšna naj bo ZM?

ZM naj bo samoupravna, politična in vzgojna organizacija, ki ne bo zanemarjala športa, kulture in rekreacije, kratka interesnih dejavnosti. Menim, da bo kombinacija politične in interesne dejavnosti uspešna le, če bomo dali poudarek prvi, torej politični in vzgojni.

Organizacija mladih mora mladim omogočiti spoznavanje trenutnega stanja, v programih upoštevati predvsem želje in potrebe večine mladih in jih angažirati. Tako bo ZM do vseh dogajanj in problemov aktivna, uspešna in hkrati vzgojna. Če je naša dolžnost mlade tudi vzgajati, bomo pri tem dosledni in vztrajni.

Ker mi mnogi očitajo anonimnost, češ da se bojim javnosti in njene kritike, naj se tokrat odkrijem, s pravico, da se bom tudi v prihodnje podpisoval s psevdonimom.

Zlato Vogrič

Seja predsedstva občinske konference ZMS

V petek, 9. 10. se je sestalo predsedstvo ObK ZMS Jesenice, katerega je sklical in vodil tehnični sekretar konference Zlato Vogrič.

Prisotni člani so obravnavali kadrovska vprašanja, pregledali sklepe zadnje seje in njihovo realizacijo in govorili o položaju učencev v gospodarstvu.

O kadrovskih vprašanjih je spregovoril sekretar ObK ZMS Jesenice Miro Harej, ki je predsedstvu predlagal potrditev sedmih novih komisij, ki bodo zaradi specialnosti lahko globlje posegale v družbeno politično življenje mladih. Predlagal je še dodatno osmo delovno komisijo za priprave na mesec mladosti 1971 in obenem tudi vodje vseh komisij, ki bodo svoje sodelavce izbrali sami. Predsedstvo je z imenovanjem komisij in njihovih vodij soglašalo. Komisije se morajo konstituirati do konca meseca oktobra in tudi izdelati svoje programe. Sprejeli so tudi odstop dosedanjega sekretarja ObK ZMS Jesenice Mirota Hareja, ki odhaja na študij, in na njegovo mesto izvolili tehničnega sekretarja ObK ZMS Zlata Vogriča.

Sekretar Vogrič je nato prisotne seznanil s programom seminarja za vodstva aktivov ZM v delovnih organizacijah, ki bo 15. 10. v Gozd Martuljku. Na ta seminar je povabljen tudi sekretar Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Rožič, ki se je vabilu tudi z veseljem odzval. V teku je tudi ustanavljanje aktivov ZM v krajevnih skupnostih Javornik, Koroška Bela, Sava, Blejska Dobra in Plavž. Ustanovni sestanek aktiva ZM bodo imeli v novem obratu Iskre na Blejski Dobravi. Po formiranju teh aktivov pa se bo organiziral seminar za vodstva omenjenih aktivov ZM v KS.

Sekretar je poročal tudi o rezultatih obiskov in pogovorov z vajenci v delovnih organizacijah v družbenem in privatnem sektorju. Ugotovitve o položaju vajencev v delovnih organizacijah nam dajejo kaj žalostno sliko in je bil že skrajni čas, da so se predpisi o vajencih v mnogočem spremenili oziroma dopolnili. Položaj vajencev je še najbolj zaskrbljujoč v privatnem sektorju, kjer se pojavlja največ kršitev normativnih predpisov. V razgovor se je nato vključil tudi Jože Vindišar, ki je govoril o učencih, ki imajo pogodbo z Železarno.

Splošna ugotovitev o položaju vajencev v občini kaže, da obveznosti delovnih organizacij do vajencev niso urejene, pri čemer pa krepko prednjačijo delovne organizacije v privatnem sektorju. Zato so prisotni sklenili, da novoustanovljena komisija za delo aktivov ZM v delovnih organizacijah na osnovi raz-

Samoupravni organi v preteklem tednu

21. seja odbora za življenjske pogoje in rekreacijo

Predsednik odbora za življenjske pogoje in rekreacijo je sklical 21. sejo odbora v torek, 13. oktobra 1970 in predlagal za dnevni red pregled sklepov, stanovanjsko problematiko in reševanje tekočih zadev.

Pri pregledu sklepov, ki so vsi izvršeni, so obravnavali tudi poročilo gostinskega podjetja ZELEZAR o delitvi toplih obrokov v kantinah in so to poročilo odstopili kadrovskega sektorja, da ga prouči in predlaga eventualne dopolnitve v delitvi teh obrokov. Vzeli so na znanje tudi predlog sprememb in dopolnitve v delitvi urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev Železarne in sklenili, da se pripravi čistopis dopolnjenega pravilnika in se ga objavi za javno razpravo. Predlagali so, da se pri sestavljanju čistopisa upoštevajo tudi stališča odbora glede finančne udeležbe za stanovanja in kriterijev za dodeljevanje posojil za individualno gradnjo.

Pri reševanju stanovanjske problematike so najprej sprejeli in potrdili predloženi vrstni red prosilcev za stanovanja v 1970. letu in naročili eno samo popravko. Nato so obravnavali problematiko stanovanjskega naselja na Fužinski cesti, ki je sedaj praktično že znotraj tovarniške ograje. Sklenili so, da je ta problem treba bolj energično reševati v dogovoru s skupščino občine Jesenice in stanovanjskim podjetjem, vendar izven rednega programa gradnje in delitve stanovanj. V sklopu teh vprašanj so odobrili železarskemu izobraževalnemu centru posojilo 30 tisoč din za nakup stanovanja, zavrnili so nekaj vlog za posojila za individualno gradnjo, ker so v letošnjem letu tovrstna sredstva vsa izčrpana, zavrnili pa so tudi vlogo za dodelitev odločbe za stanovanje sodelavcu, ki se je nasilno vselil, ker odločno nasprotujejo takšnemu načinu reševanja stanovanjske

problematike posameznikov. Menijo, da se pri nas v Železarni stanovanjska vprašanja dobro rešujejo, saj imamo zato referat v kadrovskega sektorja, stanovanjsko komisijo kot kolektivni izvršilni organ in pa še poseben pravilnik. Sklenili so, da se mora iz stanovanja izseliti in počakati na vrstni red, tako kot čaka okrog 700 sodelavcev, ki še nimajo ustreznega stanovanja.

V nadaljevanju seje so reševali tekoče zadeve in prošnje, predvsem za dopuste in dotacije oziroma denarne pomoči. Med ostalimi naj omenimo naslednje:

— Ze na eni prejšnjih sej je odbor za življenjske pogoje odobril, da se poveča kredit za hrano novo sprejetih delavcev na 15 din dnevno. Ker pa je vračilo tega kredita čezmerno obremenjevalo novo sprejete delavce, so na predlog kadrovskega sektorja sklenili:

— kadrovskega sektorja lahko izdaja petnajstdnevna potrdila za kreditiranje hrane največ dvakrat, torej največ za mesec dni v skupnem znesku 450 din;

— kredit za hrano se obračunava v šestih mesečnih obrokih, če je delavec dobil dva potrdila, oziroma v treh mesečnih obrokih, če je dobil le eno potrdilo;

— potrdila je treba izdajati v dvojniku, od katerih enega dobi gostinsko podjetje, enega pa oddelek za obračun osebnega dohodka. Za izstavitve drugega potrdila mora delavec predložiti potrdilo obrata o opravljenih dneh.

— kolikor delavec predčasno zapusti delo, se dolg obračuna iz zaslužka.

Strinjali so se s predlogom kadrovskega sektorja, da se učenci poklicne šole pri regresiranju toplih obrokov v kantinah Železarne izenačijo z našimi sodelavci.

Za sodelovanje v krvodajalski akciji, ki bo na Jesenicah od 3. do 10. novembra 1970, so odobrili vsakemu krvodajalcu, ki se bo krcije udeležil po 4 ure izredno plačanega dopusta. Potem pa so rešili še nekaj vlog.

17. seja komisije za delovne odnose in nagrajevanje v valjarni profilov

Pred tednom dni je predsednik komisije za delovne odnose in nagrajevanje v obratu Javornik I tov. Hostnik sklical 17. redno sejo. Člani komisije so pregledali izpolnjevanje norm po posameznih oddelkih valjarne. Na težki progji je bila norma dosežena le 0,95%, zato je komisija priznala poprečje Javornika I 1,08. Na lahkem progah so opravili korekturo norme le na progji 450 na izmeni Markelj in sicer na fa. 1,40. V čistilnici pri rafama strojih in v čistilnici polizdelkov popravki norm niso bili potrebni, pač pa so priznali poprečje obrata 1,08 delavcem, zaposlenim pri CM stroju. Tudi v adjustaži so pri posameznih delavcih, ki so normo presežili, opravili korekturo na fa. 1,40. Komisija za delovne odnose in nagrajevanje bo tudi v prihodnje na tak način popravljala norme. S takim načinom se strinjajo delovodje in delovne skupine. Komisija se je tudi strinjala s predlagano spremembo delovnega mesta za sodelavca Ilića, ki je premeščen v adjustažo.

17. seja komisije za nagrajevanje v valjarni Bela

Članom komisije za nagrajevanje pri svetu DE valjarne Bela so bili na 17. seji 9. oktobra posredovani podatki o formiranju mase osebnih dohodkov za september. Na osnovi podatkov je komisija sprejela sklep, da ostane izplačilo osebnih dohodkov za valjarno Bela nespremenjeno. V valjarni žice bodo osebni dohodek za september izplačali tako, da bodo izračunali odstotek do poprečja Železarne in to vsoto vzeli iz rezervnega sklada. Skladno s sklepom komisije valjarna žice z dopisom opozori komisijo za nagrajevanje, da prizna izgubo osebnega dohodka zaradi remonta peči,

ker to ni krivda obrata in sicer za dobo treh dni. Komisija za nagrajevanje je tudi sprejela sklep, da je ponovno treba pregledati cenik valjarne Bela in upoštevati odpravo oblikovalnice in cenik urediti po težavnostnih stopnjah proizvodnje, izdelave in odprave izdelkov po dimenzijah.

Komisija za kategorizacijo delovnih mest je odgovorila na vlogo valjarne Bela v zvezi s predlogi za spremembo kategorij za nekatera delovna mesta. Komisija za nagrajevanje je sprejela sklep, da se kljub povečanju kategorije ogrevalcem pišejo vse ure v normi, vodstvo oddelka

pa mora do prihodnje seje pripraviti predlog, ali so imenovani plačani v poprečju dne ali oddelka. Sklenjeno je bilo tudi, da se za vsa delovna mesta, ki niso bila upoštevana pri povečanju kategorij, da je treba poslati pismeno pritožbo s pripombo, da mora komisija pregledati delo na delovnih mestih. V pripravi je tudi pravilnik za okujino (škajo). V pravilnik za otežkočeni dodatek je treba vnesti spremembe za posamezna delovna mesta. Manjkajočih ur do konca leta ne bodo pisali, z novim letom pa bo delitev mase osebnih dohodkov urejena po oddelkih.

29. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

V petek, 9. oktobra 1970 je bila 29. seja odbora za dohodek in nagrajevanje, na kateri so obravnavali oblikovanje in delitev osebnega dohodka za september, pregledali so sklepe prejšnje seje in reševali tekoče zadeve.

Oblikovana masa osebnega dohodka za september je bila skladna s sklepom delavskega sveta Železarne in organizacijo Železarne. Ker pa sta ta dva obrata sedaj tudi organizacijsko ločena so se strinjali, da se pripravijo ločeni ceniki, oblikovanje pa je še vedno enotno.

Nato so odobrili elektrod-nemu oddelku ceno za varilne poskusne vzorce 6,20 din, jeklovleku so priznali cenik za opravljanje zunanjih uslug, ki se štejejo v redno proizvodnjo, elektro in toplotni energiji pa so odobrili zaradi prehoda na skrajšani delovni teden povečanje cenika za 13 odstotkov za stalez po normativu in za čas dokler obratujejo parni kotli na Javorniku še za 2,63%. Delovni enoti transport so odobrili nove cene za prostovoljna dela pri razkladanju vagonov, ki so sedaj v razponu, določali pa jih bodo delovodje glede na okoliščine. Vodstvo delovne enote pa so pooblastili, da v izrednih primerih lahko določijo cene tudi izven tega cenika.

Ob zaključku seje so obravnavali zaključke s skupnega posveta odbora za dohodek in nagrajevanje s predsedniki komisij za nagrajevanje v delovnih enotah in šefi delovnih enot. Vse zaključke, s katerimi smo naše bralce seznanili v 39. številki ŽELEZARJA, so sprejeli kot sklepe odbora za dohodek in nagrajevanje.

Ugotovili so, da se komisije za nagrajevanje v delovnih enotah ne pridružujejo kriterijev, ki jih je postavil delavski svet Železarne in usklajujejo osebne dohodke med obrati po občutku. Naročili so odgovorni službi, da je zato treba te kriterije obnoviti in jih posredovati komisijam za nagrajevanje v delovnih enotah, od teh komisij pa so zahtevali, da se pri bodočem usklajevanju kriterijev strogo držijo sklepa DS.

V nadaljevanju seje so pregledali sklepe prejšnje seje in ugotovili, da so vsi sklepi realizirani. Med tekočimi zadevami pa so najprej pregledali analizo finančnega rezultata poslovanja v avgustu in ugotovili, da so odslej izplačani osebni dohodki v mejah dohodka. Vlogo hladne valjarne in žičarne, da bi jih ločili pri oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov niso rešili ugodno, ker so menili,

da to ne bi bilo v skladu s sklepom delavskega sveta Železarne in organizacijo Železarne. Ker pa sta ta dva obrata sedaj tudi organizacijsko ločena so se strinjali, da se pripravijo ločeni ceniki, oblikovanje pa je še vedno enotno.

Nato so odobrili elektrod-nemu oddelku ceno za varilne poskusne vzorce 6,20 din, jeklovleku so priznali cenik za opravljanje zunanjih uslug, ki se štejejo v redno proizvodnjo, elektro in toplotni energiji pa so odobrili zaradi prehoda na skrajšani delovni teden povečanje cenika za 13 odstotkov za stalez po normativu in za čas dokler obratujejo parni kotli na Javorniku še za 2,63%. Delovni enoti transport so odobrili nove cene za prostovoljna dela pri razkladanju vagonov, ki so sedaj v razponu, določali pa jih bodo delovodje glede na okoliščine. Vodstvo delovne enote pa so pooblastili, da v izrednih primerih lahko določijo cene tudi izven tega cenika.

Ob zaključku seje so obravnavali zaključke s skupnega posveta odbora za dohodek in nagrajevanje s predsedniki komisij za nagrajevanje v delovnih enotah in šefi delovnih enot. Vse zaključke, s katerimi smo naše bralce seznanili v 39. številki ŽELEZARJA, so sprejeli kot sklepe odbora za dohodek in nagrajevanje.

Železarski globus

INDIJA. Pred kratkim so se predstavniki indijske vlade pogajali s sovjetsko delegacijo za nadaljevanje gradnje železarne Bokaro. Njena sedanja zmogljivost je 1,7 milij. ton surovega jekla letno. V prvi fazi predvidevajo povečanje proizvodnje na 4 milij. ton v končni fazi pa na 5,5 milij. ton.

prave izdela predloge za izboljšanje sedanjega stanja.

Sekretar je prisotne seznanil tudi z osnutkom pogodbe med ObK ZMS Jesenice in instrumentalnima ansamblo ma Caravelle in Termiti. Ta pogodba naj bi obvezovala omenjena ansambla, da bosta izmenoma igrala vsako soboto in nedeljo v dvorani pri Jelenu do vključno 31. 5. 1971. Predsedstvo je tudi sklenilo, da ne bo pristalo na kakršnokoli povišanje najemnine prek 200 din za enkratno uporabo dvorane.

Skupaj s predsedstvom ObK SZDL bo organiziran kupni posvet s predsedniki

KS in vodstvom ObK ZMS Jesenice ter aktivov ZM v KS.

Centralne proslave ob 25-letnici OZN, ki bo v Idriji 25. 10., naj bi se udeležilo tudi okoli 120 mladih iz občine. Obenem je še povedal, da bo občinska proslava ob tem jubileju 23. 10. v dvorani pri Jesenu.

Delovni del seje je zaključil Jože Vindišar s poročilom o delu odbora za pravico programa za mesec mladosti 71. V program so namreč dodali še srečanje jeseniške in skopske gimnazije, ki imata medsebojne stike. Predsedstvo je predlog potrdilo.

Kaj povzročila inflacija Združenim državam Amerike?

(Nadalj. in konec)

IZOSOJEVALNA MRZLI-CA.

Čeprav je neizkoriščenih 16 odstotkov ameriške industrijske zmogljivosti, se razvijajo ameriški podjetniki ob rekordni rasti. Zakaj? Zato, da bi danes kupili stroje in surovine, da bi udarili po pričakovanih višjih cenah in ekonomizirali z redko in drago delovno silo. Osnovne stopnje obresti za posojila so se dvignile na 8,5% in še vedno se nadaljuje izposojanje.

Amerikanci se vedejo ob nakupovanju blaga proti vsem pravilom dobrih gospodarjev oz. pametnih in obveščenih potrošnikov, trdijo vladni ekonomisti.

Amerikanci zmanjšujejo zneske prihrankov. Dvigajo denar na predloženih bančnih knjižicah in si izposojajo denar še celo na osnovi zavarovalnih polic pri zavarovalnih podjetjih. Gospodinjstva, ki se znajdejo sredi izobilja blaga na trgu, uredijo, da so te metode denarnih virov še vedno najučinkovitejše za njih.

V ZDA so recimo vse institucije za prihranjevanje in izposojanje denarja izdale 720 milijonov dolarjev samo v aprilu lani. V osmih mesecih leta 1969 se je izposojen denarni znesek na os-

novi zavarovalniških pogodb povečal od 400 milijonov na 12 milijard dolarjev. Denar pa gre izrecno za odplačila novih hiš, opreme, avtomobilov in poslovnih zadev.

Vladne statistike ZDA kažejo, da se je potrošniški dolg povečal v letu 1969 za 11% oz. na 112 milijard dolarjev. Američani res še niso bili nikoli tako zadolženi kot sedaj.

Finančni svetovalci trdijo, da je dobra tretjina ameriških družin, ki uporabljajo potrošniške kredite na robu resnih finančnih težav.

Ker pa uporablja 65% družin te kredite pomeni, da je petina ameriških družin v vročih finančnih vodah.

Osebnih finančnih zlomov v ZDA so danes skoraj desetkrat pogostejši od onih pri gospodarskih podjetjih. Vse to se dogaja ljudem, ki so obsedeni z miselnostjo inflacije — kupovati stvari, ki jih ne rabijo zato, ker se bodo podražile.

Čim dlje se odvija inflacijski proces, tem bolj ostra medicina je potrebna za zdravljenje gospodarstva.

ZDA so bile v nepričakovanem gospodarskem razvoju, pogojenem večinoma z inflacijo — v razdobju 101 mesecev, kar je dolgo razdobje. »Bolnik« (gospodarstvo) je bil prisiljen, da je postal debel — vendar ne zdrav. Amerikanci so se navadili na to nezdravo gospodarsko

rast tako močno, da jih sedaj strahuje prav vsaka mala recesija, ki bi jim celo koristila.

Kljub inflaciji, kljub naraščajočim dolgovom, poprečni potrošnik zapravlja danes več kot kdajkoli. Vzrok temu je pohlepnost. Potrošniki nadaljujejo s pospešenim zapravljanjem, ker nočejo prevzeti nobenega trenutnega zmanjšanja življenjskega standarda. V času, ko bi bilo nujno za Američane, da bi pritegnili pas, prenehali z nepotrebnim zapravljanjem, in bi prihranjali denar v bankah, smo priča usodnemu nasprotju tega. Prav tako zapažamo krizo-zaupanja, ki deli vlado od ljudstva. Nobened ne verjame nobenemu, da bi lahko ublažil inflacijo. Vlada se je doslej obotavljala, da bi ostro ukrepala v blažitvi inflacije. Uradniki se zavedajo, da bi zmanjšanje gospodarske dejavnosti pomenilo zvišanje nezaposlenosti, to pa je politično vroč krompir. Tako so ljudje izgubili zaupanje izvoljene politike in zato je »vsakdo za sebe« pristop. Zakaj hraniti? Denar bo itak izgubil na vrednosti. Zakaj pritegniti moj pas? Nobened ne bo napravil tega. Tako gre nesrečno razmišljanje v Ameriki.

ČLOVESKA NARAVA NA RAZSTAVI.

Egoistična človeška narava pride polno do izraza prav v

dvigajočem gospodarstvu. Nekaj primerov bo zadostovalo. Ameriški tajnik za družinske gradnje in moderni razvoj je imel izkušnjo, ki je verjetno še dolgo časa ne bo pozabil.

Ko je Romney naslovil 3000 delegatov s potrditvijo dviga osebnih zaslužkov zaposlenim v gradbeni industriji, je žel aplavz. Toda, ko je pozival gradbenike, da povišajo produktivnost dela, so ga sprejeli z zasmehom, žvižganjem in truščem. Ko je potem še poudarjal, naj neha s sedanjo prakso izsiljevanja višjih zaslužkov, je dobil isti odziv. Lahko se spomnimo zgodbe peščice britanskih tajnic, ki so pred leti pristo- voljno delale eno uro dnevno zastoj za blaginjo dežele.

Takrat je dežela pričakovala devalvacijo funt sterlinga. Le peščica Britancev je pozdravila to idejo. Velika večina je reagirala z nezaupanjem, čakanjem in nezainteresirano.

Danes je ugled nemške marke v svetu izredno dober. Ameriški dnevnik »Journal of Commerce« trdi, da so Nemci precej blizu vodenja krmila mednarodnih financ. Toda ne bi bilo tako, če ne bi nemška vlada hitro ukrepala v mednarodni finančni krizi leta 1965. Takrat je tudi nemški gospodarski čudež uhajal iz rok. Prišlo je že do inflacijske spirale, približno tako kot leta 1969 v ZDA. Zaslužki so se povečali 10% na leto.

Cene so se dvigale na nivoju 4 do 5%. Vendar nemška zvezna vlada je ukrepala ostro. Reducirala je kredite

in podražila denar — enako dela približno sedaj ameriška vlada. Zožili so tudi državne proračune. Vendar velik ključ je bil pristop Nemcev samih. Prenehali so z obsežnimi nakupi in tako prisilno zmanjšali proizvodnjo in razvoj.

Delavski sindikati so tudi sodelovali z vlado. Prosto- voljno so se začasno odrekli zvišanju zaslužkov. Uspeh? Manjši — vendar potrebni — upad gospodarstva leta 1967. Nezaposlenost se je držala v dovoljenih mejah. Zapadna Nemčija pa je že dolgo od te recesije in je dosegla od takrat naprej naj- višje ekonomske uspehe. Profiti se povečujejo. Dosegli so trgovinski presežek v znesku 4-5 milijard dolarjev.

Delovnih mest je dovolj tudi za inozemske delavce, ki jih tokrat ekonomska situacija sili v okrilje nemškega gospodarstva. Nemcem se je izplačalo, da so se borili proti inflaciji! Sramota je, da se Amerikanci in Britanci ne bo- je inflacije tako kot stari Nemci, saj je po prvi svetovni vojni divjal v Nemčiji skoraj kaos astronomskih zneskov. Delavci so bili plačani dva- krat na dan, da so lahko šli vstric z dnevnim naraščanjem cen. Stari Nemci pa se zave- dajo, da je učinek inflacije za gospodarstvo lahko še hujši. V močno inflacijskem go- spodarstvu preti namreč, da se odlomi krmilo vodenja gospodarstva in s tem pre- vlada spontanost, ki je bila značilna zadnji fazi rimske- ga imperija.

dipl. oec. Jakob Mavsar

Sestanki delovnih skupin

ELEKTRO JEKLARNA — LEGAT — PEČI — Sestanek so imeli 8. oktobra. Razpravljali so o spremembi, ki je nastala z imenovanjem delovodij v pripravi vložka. Ugotavljajo, da je dostava vložka k pečem boljša, treba pa bo uvesti še večjo povezavo med vodji v pripravi vložka in topilci pri pečeh. Obratovodja elektro jeklarne je na sestanku obrazložil spremembe, do katerih bo prišlo, ko bodo centralno pripravljali livne vozove v bivši hali valjarne žice. Navzoči so predlagali strokovnim službam, da naj problematiko prevo- zov dobro premisljuje, ker ti že itak predstavljajo ozko grlo v obratih. Možnosti za predore pa bodo večje, ker se bodo pripravljene vozovi med vožnjo pretresli. Urediti bo treba dovoj ligur k pečem, bokse za ligure, avtomatsko tehtnico, razkladalni stroj in vse tisto, kar sodi k težkim proizvodnim agregatom. Govorili so še o delovni disciplini, ki je po mnenju obratovodje boljša, to pa je tudi pogoj za varno delo.

PLAVŽ — KOZELJ — PEČI — Sestanek so imeli 8. oktobra. V zadnjem času je bilo več primerov neopravičene odsotnosti z dela, kar kaže na slabo disciplino v obratu. Nekateri mlajši delavci pred- časno zapuščajo obrat. Tudi vprašanje varnega dela je bilo obravnavano in na tem področju nazadujejo. Vzrokov za to je več, nekaterih pa trenutno ni mogoče odpraviti. Razen tega ugotav- ljajo, da je stalno opozarjanje na uporabo zaščit- nih sredstev postalo neučinkovito (nošenje azbest- nih gamaš). Z osebnimi dohodki niso zadovoljni in to problematiko stalno obravnavajo. Garderoba za pečne delavce je v slabem stanju, primanjkuje pa tudi omaric.

JAVORNIK I ČISTILNICA — UDIR — Sestanek so imeli 30. septembra. Najprej so prebrali infor- macijo obratovodstva in ugotovili, da neresenih

vprašanj s prejšnjega sestanka delovne skupine ni bilo. Tudi k informaciji obratovodstva niso imeli pripomb. Vodja delovne skupine je navzoče delavce ponovno opozoril na brušenje gredic. Razpravljali so še o delovni disciplini v oddelku in obratu. Na vprašanje, ki se nanaša na osebne dohodke, so prisotni dobili odgovor, da je pove- čanje možno le v primeru, če se spremeni tehnološki proces dela. Na vsa ostala vprašanja so navzoči delavci dobili odgovore na sestanku.

STROJNO VZDRŽEVANJE — TUŠAR — MON- TAŽA JAVORNIK — Na sestanku 7. oktobra so obširneje razpravljali o ustavitvi težke proge in valjarne 1300. V zvezi s težko progjo so ugotavljali, da pristojne službe v tovarni niso napravile vsega, da bi čimprej uvedli novo proizvodnjo. Delovna skupina je pripravljena prevzeti pogodbeno delo za demontažo naprav v valjarni 1300. Zadovoljni so, ker bodo v prihodnje imeli manj peči, saj je bilo delo dokaj zahtevno in težavno. Niso vložili zahtevka za delovno dobo s povečanjem. Če pa bi bile to SM peči v martinarni, bi se za tak zahtevek prav gotovo odločili.

Kolektiv montažnega oddelka je prek Železarja informiran o dogajanjih v železarni, drugih infor- macij pa vodje delovnih skupin nimajo. Zato tudi ne organizirajo sestankov redno vsak mesec. Ob koncu sestanka so imeli na dnevnem redu še pro- blematiko dopustov.

HVŽ — AZINOVIC — HLADNA VALJARNA — Sestanek delovne skupine je bil 23. septembra. Na dnevnem redu so bila vprašanja, ki se nana- šajo na vložek, menjavo delovne sile, nagrajevanje, skrajšani delovni čas, vzdrževanje naprav in topli

obrok. Vodja delovne skupine tov. Azinovič je ponovno opozoril na vsebino okrožnice št. 14, valjavci, zaposleni na Siemag valjčnem stroju, pa na vložek. O tej zadevi so razpravljali že na zad- njem sestanku, vendar položaj ni dosti boljši. Glede vložka, ki ga dobivajo iz valjarne Bela, ugotavljajo, da ne ustreza tako zaradi debeline traku kot tudi po preseku. Tudi kolobarji so pre- lahki. Zanimalo jih je, zakaj je tako velika fluk- tuacija delavcev, verjetno zaradi premajhnih oseb- nih dohodkov. Postavljeno je bilo vprašanje glede skrajšanega delovnega časa. Včasih je treba delati tudi ob nedeljah in ne samo ob sobotah. Obenem vprašujejo, kako je z dopustom, ko še ni uveden 42-urni tednik. Kritično so ocenili stanje pri raz- deljevanju toplega obroka, zlasti pa se pritožujejo nad veliko gnečo. Vprašujejo, zakaj tovarna do- plačuje topel obrok tudi za delavce iz drugih pod- jetij. Površno je tudi vzdrževanje naprav. Tov. Otrin vprašuje, zakaj na stroju dela le en valja- vec, če sta planirana dva, sodelavec Kogovšek pa bi rad izvedel, kdaj bodo za škarje števil. 2 nabavili napravo za rezanje odpadkov in kdaj mu bodo dodelili pomočnika. Tov. Bakič vprašuje, kdaj bodo montirali novo zaščitno pločevino na škarje števil. 3 in nov manjši odvijalni boben. Obljuba je stara že dve leti. Nabaviti bo treba tudi nove ročne električne škarje, ker so sedanje že slabe. Sodelavec Jerala st. vprašuje, kdaj bo urejen pri- hod delavcev, ki se vozijo v službo z vlakom in da zaradi tega ne bo zamujal dela. Samo v prejš- njem mesecu je imel zaradi tega šest ur zamude. Sodelavca Mazič in Erlah opozarjata, da je odvij- jalna naprava pri varilnem stroju precej dotrajana in potrebna popravila. Popraviti bo treba tudi žerjav. Vprašujeta tudi, kako je z ogrevanjem, ker je v delovnem prostoru, kjer sta zaposlena, pozimi mraz in prepih. Radiatorji so sicer postavljeni, vendar ne delujejo. Popraviti bo treba tudi tla, saj ponekod manjkajo lesene kocke. Na vsa ta vprašanja želijo odgovore na prihodnjem se- stanku delovne skupine.

OBISKALI SMO...

Obiskali smo sindikalni odbor transport

V današnji številki bi radi predstavili sindikalni odbor transport. Da bi kaj več zvedeli o njegovem delu in sploh o problemih transporta v naši tovarni, smo za kratek razgovor prosili predsednika sindikalnega odbora transport Ludvika Svetina. Čeprav je bil tov. Svetina v službi kot strojevodja na diesel lokomotivi, se je našemu vabilu rad odzval in nanizal nekaj problemov, ki so trenutno v ospredju v njihovem obratu.

Po mnenju predsednika tov. Svetina je delo sindikata v današnjih razmerah dokaj težavno. Upoštevati je treba sedanji ekonomski položaj, ko cene potrošnim dobrinam nenehno naraščajo, medtem pa osebni dohodki ne rastejo vzporedno s cenami. Da bi delo v sindikalni organizaciji ponovno zaživelo in da bi vzpostavili stanje, kakršnega smo imeli pred leti, bi morali najprej izboljšati ekonomski položaj. Pravilnik o nagrajevanju na transportu ne ustreza. Ljudje odhajajo iz obrata in tovarne, novih kadrov pa občutno primanjkuje. Pri vlečni službi je stanje nekoliko boljše, toda ne povsem zadovoljivo. V tej službi je zaposlenih precej starejših ljudi, ki bodo v bližnji ali daljni prihodnosti upokojeni, pa so življenjsko zainteresirani, da ostanejo na Jesenicah. Toda kako bo pozneje, je še vedno odprto vprašanje.

Zelo težaven položaj na transportu je zaradi dotrajanega strojnega parka. Nekateri stroji so stari tudi po petdeset let, lokomotive pa

55. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora za plan in finance je sklical 55. sejo odbora v sredo, 14. oktobra 1970 in predlagal za obravnavo pregled sklepov zadnje seje, uspehe proizvodnje v I. dekadi oktobra in razno.

Sklepi prejšnje seje so vsi izvršeni, ostal pa je še odprt sklep ene prejšnjih sej, ker še ni mogoče izdelati poročila. Uspehi proizvodnje v I. dekadi pa so razmeroma dobri, saj je program skupne proizvodnje izvršen s 96,8 %, kar se redko dogaja v prvi dekadi meseca. Ker pa so končni obrati, ki prinašajo dohodek v tej dekadi nekoliko zaostali zaradi pomanjkanja vložka, so naročili pripravi dela, da zagotovi vložek tem obratom, predvsem pa jeklovleku, elektrodnemu oddelku in žebeljarni. Tudi odprava blaga v tej dekadi ni slaba, vendar zaostaja za proizvodnjo, ker je program izvršen le s 63,9 %. Prav zato so ponovno opozorili na sklep odbora na prejšnji seji, da se mora v tem mesecu zaključiti fakturiranje, to pa pomeni tudi odpravo blaga do zadnjega dne v mesecu.

si je treba izposoditi pri jugoslovanskih železnicah. Tov. Svetina je zelo zadovoljen s povezavo, ki jo ima njihov sindikalni odbor s samoupravnimi organi. V našem razgovoru smo se dalj časa zadržali pri sestankih delovnih skupin. Te so po mnenju tov. Svetina pozitivne, vendar se zgodi, da za sestanek delovne skupine vedno ni dovolj časa na razpolago, zato včasih tudi gradivo, ki ga ima vodja delovne skupine na razpolago, na hitro in bolj površno obravnavajo. Torej delovne skupine so zelo dobra oblika za informiranje članstva o problemih, ki jih sindikalni odbor in samoupravni organi obravnavajo na svoji seji. Res je tudi, da člani sindikata vse premalo vedo o prizadevanjih sindikalne organizacije, zlasti pa ne vedo dovolj o pomembnih odločitvah, sprejetih na sejah in plenurnih republiškega sindikata Slovenije in o podobni problematiki. Zato bi kazalo občasno organizirati aktivne kot smo jih pred leti. Tako bi delavcem — članom sindikata lahko povedali precej več o današnji vlogi sindikalne organizacije ter o stališčih, ki so bila sprejeta in bi ob njihovi uveljavitvi lahko v marsičem izboljšali sedanji položaj.

Predsednik sindikalnega odbora je pripovedoval o po-

zornosti, ki jo posvečajo vsem tistim članom sindikata, ki potrebujejo pomoči. Enkratna denarna pomoč znaša 200 N din, ki jo dodelijo članom sindikata na osnovi vloge oziroma prošnje. Beseda je tekla tudi o izletih, ki jih je v prejšnjih letih sindikalna organizacija bolj pogosto organizirala. O organiziranju izletov ter o sredstvih, ki so namenjena za njihovo izvedbo, pa so govorili tudi na sestankih delovnih skupin.

Tako kot mnogi drugi predsedniki sindikalnih odborov je tudi tov. Svetina zelo zadovoljen z delom referenta za šport in rekreacijo. Sodelavec Beton je na tem področju zelo aktiven, njihov obrat pa je v minulem obdobju dosegel nekaj zelo lepih rezultatov. Sodelovalci s transporta se zanimajo za nogomet, kegljanje, streljanje in druge športne panoge.

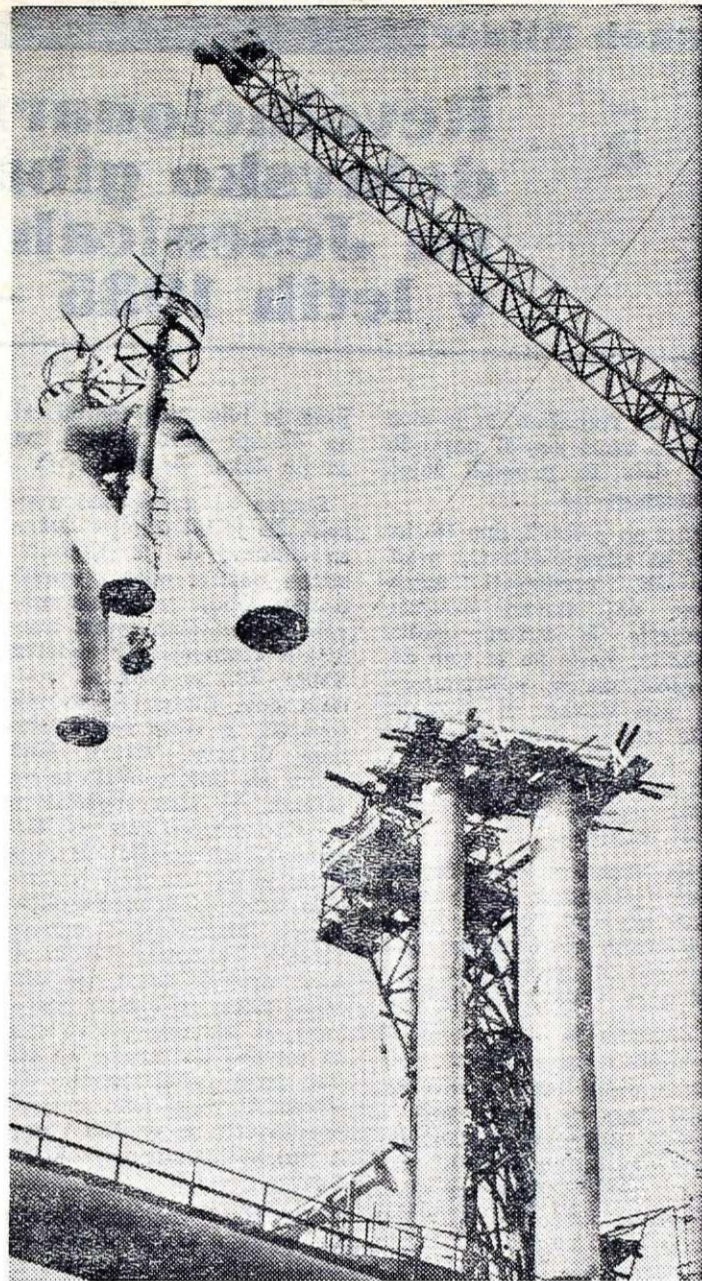
Ob koncu našega razgovora je tov. Svetina omenil še tiste sodelavce, ki so dolgo let bili med nami kot požrtvovalni delavci. Njihova delovna doba se izteka in so tik pred upokojitvijo ali pa so že upokojeni. V nekaterih podjetjih opazimo, da imajo odnos do teh dobrih sodelavcev drugačen in tudi bolj urejen. V naši tovarni posamezni sindikalni odbori vsako leto enkrat prirejajo poslovilne večere, pač skladno z njihovimi možnostmi. Morda bi bilo prav, da bi tovarniški odbor osnovne organizacije sindikata Železarne, s katerim imajo prav tako dobro povezavo, poskušal tudi to vprašanje urediti na bolj ustrezen način kot je sedanj.

Poškodbe v septembru

Po podatkih službe za varstvo pri delu je bilo v septembru na delovnih mestih 49 poškodovanih delavcev. Dve poškodbi sta se pripetili na poti v službo. Pregled poškodb po delovnih enotah izgleda takole: V talilnicah je bilo 9 poškodb in 189 izgubljenih dni, v valjarni Bela 4 in 120 dni, v valjarni Javornik 9 in 248 dni, v predelovalnih obratih 5 in 106 dni, v vzdrževanju 15 in 142 dni, v energetskih obratih 2 in 45 dni, v upravnih službah 2 poškodbi in 21 dni ter na transportu 3 poškodbe in 111 izgubljenih delovnih dni.

V talilnicah, valjarni Bela, valjarni Javornik, predelovalnih obratih ter v upravnih službah in na transportu v septembru niso imeli poškodb na poti v službo. Eno poškodbo so imeli le v vzdrževanju in 31 dni ter v energetskih obratih prav tako eno poškodbo in 11 izgubljenih dni. Zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev imajo v upravnih službah 25 izgubljenih dni. V celoti je bilo torej v tovarni 49 poškodb in 982 izgubljenih dni, na poti v službo dve poškodbi in 67 izgubljenih dni. Težjih poškodb v septembru ni bilo.

Po 45 dneh rednega popravila in rekonstrukcije plavža, potekajo sedaj zadnje priprave za pričetek proizvodnje grodlja. Predvidoma bodo plavž ponovno zakurili v ponedeljek, 19. oktobra. Na sliki montaža novega odvoda dimnih plinov

5 Revolucionarno delavsko gibanje na Jesenicah v letih 1935 — 1941

Delavcu Tomažinu, ki je med stavko umrl zaradi poškodb pri delu, so priredili žalno komemoracijo.

Uro po polnoči, dne 18. julija so sklenili delavski predstavniki predlagati delavstvu, naj stavko zaključijo. Podjetje je večini zahtev ugodilo. Rasla pa je tudi nevarnost, da bi posamezniki, ki jim stavka ni ugajala, laže rovarili med delavci, če bi s stavko še nadaljevali. Po enem tednu stavke se je med delavci začela pojavljati utrujenost.

Na skupnem zboru so delavci jeseniških in javorniških obratov sprejeli predlog svojih predstavnikov, da sprejmejo predlagane rešitve in s stavko prenehajo.

Zapisnik o sporazumu in zaključku stavke je bil podpisan nekaj pred 2. uro ponoči, dne 18. julija 1935 v Kazini na Jesenicah. Lastniki podjetja so po podpisu priredili celo majhno zakusko. Tovariša Leskošek in Perko se je nista udeležila. Bila sta v mislih pri tistih, ki bodo končno po enotedenskem trdem, resničnem boju za svoj obstanek in svoje pravice stopili zopet v svoje domove, med svoje drage. Zato nista mogla poslušati napitnic, ki so jih izrekli predstavniki sovražnega razreda; ljubše

jima je bilo med tistimi, ki so dosegli prvo zmago, pa so jih čakali še novi boji.

Stavka se je uspešno končala. To je bil otipljiv dokaz za trditev, da je Komunistična partija ubrala pravilno pot. Oboje je močno vplivalo na politično zavest jeseniških kovinarjev. V vodstvu SMRJ, JSZ in NSZ se znajdejo novi ljudje; to so bili tovariši, z vsem srcem predani delavski stvari. Med njimi so prevladovali mladi delavci, ki niso soglašali s politiko starega vodstva. Komunistična partija je bila tista, ki je leta 1936 predlagala ustanovitev medstrokovnega akcijskega odbora (MAO). Ta odbor naj bi se med drugim boril za svobodo tiska, govora in zborovanj, za svobodo prepričanja in pravico do stavke, za odpor proti prodirajočemu fašizmu. O vsem tem je MAO spregovoril v enotnem proglasu, naslovljenem vsej javnosti.

Vse strokovne organizacije so poslale enake dopise na svoja vodstva. Zahtevale so organiziranje akcijskih odborov v vseh podružnicah strokovnih organizacij pa tudi v samih centralah. Inicijativa za to akcijo je spet prišla iz vrst KP. Med predlogi je zavzemal pomembno

mesto tisti, ki je govoril o pomoči odpuščenim delavcem. Navduševali so se za skupno praznovanje prvega maja, vendar se je oblast hitro prebudila ter to namero preprečila, kajti enoten nastop delavstva jo je preveč skrbel. Podjetju so poslali nove zahteve, formulirane v dvanajstih točkah. Izhajati je začel »Jeseniški kovinar«, tiskan dokaz o enotnosti jeseniških delavcev. Skupna zborovanja delavcev, zaposlenih pri KID, so bila vse bolj pogost pojav. Dvorane, v katerih so organizirali takšna zborovanja, so bile mnogo premajhne, da bi lahko sprejele vse delavce, ki so se zborovanj hoteli udeležiti. Vse bolj očitno je postalo, kakšne resnične kvalitativne in kvantitativne spremembe so nastale v boju jeseniškega delavstva v enem samem letu.

Seme, ki ga je zasejala v srca jeseniških kovinarjev Komunistična partija, je obrodilo sadove. Prvi poskus Komunistične partije, da zbere okrog sebe, kar je naprednega, se je posrečil. Nič čudnega ni pravzaprav, če je pet let kasneje KP zaznamovala že drugi, seveda mnogo večji uspeh: ustanovitev Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Bilo bi krivično, če bi prezrli imena tistih tovarišev, katerih ramena so nosila vso težo stavke, ki pa so kasneje svoja življenja žrtvovali za dokončno osvoboditev svojega razreda in vsega slovenskega ljudstva. Med njimi so bili Polde in Viktor Stražišar, Jože Gregorčič, Franjo Federle, Albin Pibernik, njegova žena Julka Pibernik, Viktor Kejžar, Karel Prežel, Franc Mencinger, Janez Šmid, Franc Resman, Filip Brajc, Ignac Kralj, Edvard Giorgini, Anton Cufar, Marija Zumer, Franc Benedičič, Franc Krašovec, Albert Vergelj, Rudi in Jože Čelesnik, Lovro Ažman, Anton Noč, Franc Ravnik pa še desetine in desetine drugih, ki so v stavki na ta ali oni način sodelovali ter v njej vztrajali.

Ko smo se spoštljivo poklonili spominu mrtvih, priznajmo zasluge vsaj še dveh preživelima borcema za

pravice delavcev, predvojnima borcema NOB od leta 1941. To je še danes agilen družbeni delavec. Vencelj Perko in lani umrli, vendar do zadnjega aktiven Janez Mlakar.

Stavka delavcev v jeseniških in javorniških obratih KID sodi brez dvoma med največje uspehe jeseniških komunistov, ker so pridobili zanj delavce mimo uradnih voditeljev delavskih strokovnih organizacij. Komunistom se je posrečilo skovati akcijsko enotnost delavskega razreda. Manifestirala se je v medstrokovnem akcijskem odboru (MAO), ki je združeval vse strokovne organizacije razen prorožimske in profašistične ZZZ, zrasle iz desničarske skupine Jugoslovanske strokovne zveze.

Akcijaska enotnost delavcev pa se ni pokazala le v stavki, naperjeni proti podjetju,

Drobec z reliefa vgrajenega v sejni dvorani občinske skupščine — delo akad. slikarja Jaka Torkarja

Anton Blažej

V neurju na vrhu Jalovca

Hoja od kočice pod Špičko na Jalovec ni nič posebno težka ali nevarna, saj velja ta pristop za najlažjega. Vendar je precej planincev, ki ne gredo radi sami po tej poti, raje vprašajo v koči, če bo kdo šel na Jalovec, da bi se mu pridružili.

Podjetna in morda tudi nekoliko preveč pogumna Milana pa se je kljub sumljivemu vremenu in odsvetovanju oskrbnice Fanike napotila sama prek Velikega Ozebnika tja proti mogočnim skladom Jalovca. Močan jug je podil in cefral megle, ko je hodila po zavarovani stezi in uživala samoto.

Kdor hodi po gorah po nadelanih poteh sam, je brez dvoma deležen večjega užitka, ker lahko nemoteno uživa naravo, ki ga obdaja, kadar pa mora prek vrtoglavih prepadov in nevarnih snežišč ali če ga zaloti neurje in celo noč, takrat se gotovo malo prestraši in nehote pospeši korake, da bi se čimprej rešil neprijetnih občutkov in samote.

Tako se je tudi Milana hitro vzpenjala po steni Jalovca, ker je slutila, da se bo vreme sprevrglo. Dosegla je greben. Na Koroškem je že bliskalo in grmelno. Računala je, da nevihta sploh ne bo ali pa vsaj ne kmalu dosega Julijcev. Pohitela bom na vrh in hitro nazaj, je razmišljala. Ni pa pomislila, da se v gorah narava rada hitro in silno sprosti in da Jalovec planincev še posebno rad vzbuja saah in spoštovanje. Nič več se ni menila za vreme, tako se ji je mudilo. Bila je to njena prva tura na Jalovec in si je zato želela priti na vrh. Ni opazila, da se okrog Mangarta že zbirajo temni oblaki. Komaj pa je stopila na vrh, je v neposredni bližini že strahotno zagrnelo; nastal je silen veter, močna svetloba je osvetlila greben in že se je vlila ploha z dežjem in debelo točo. Prestrašila se je in tesno ji je postalo pri srcu. Samotna, mlada planinka je bila prepučena strašni usodi na vrhu visoke gore!

Narava je pobesnena z vsemi svojimi silami in bliski so neprenehoma osvetljevali greben. Svetloba je ugasnila le za toliko, da so kamniti skladi lahko še bolj zablesteli v ognjeni barvi, vmes pa je bobnel strašen grom. Žebliji na okovanih čevljih so zažareli in se bleščali kot železo v ognju. Prevzela jo je smrtna groza, hitro je sezula čevlje in jih odvrгла, počepnila in si potegnila vetrovko čez glavo, da bi se vsaj nekoliko zavarovala pred debelo točo, ki je padala s tako silo, da je bila naenkrat krvava po obrazu in rokah. Cutila je, kako smrt steguje svojo roko po njej, ko je pričakovala, da strela vsak čas trešči vanjo in jo ubaje. Priprčana je bila, da ne uide smrti.

Toda dolge in skrivenčene ognjene kače so sikale mimo. Strašne so bile minute, ko se ji je zdelo, da gora gori in se s strahotnim truščem podira. Ob vsakem udarcu strele ji je telo vztrepotalo od strahu. Vse se je treslo in

ojeta len elj lar rez
ni-tih ed kih ili nih ov-om cij-az- v em že-za-in iz lo-
zev ki, ju,

te še toliko bolj z izra-
ljudskofrontovskem iz-
čanju političnega kapi-
ustvarjenega v stavki.

meda ta uspeh ni prišel
sam od sebe. Za njim
triva dolgočasno, vztraj-
sistematično delo komu-
nistov, ki jih ni preplašil ne
oblasti niti odpusti iz
petja ne frakcijski boji
napake v vodstvu KPJ.

itični uspeh se je poka-
za kot rezultat široko za-
sne prosvetne in kultur-
nejavnosti. Komunisti so
semreč izkazali kot orga-
nizirani kulturno - prosvet-
na dela in navadno jih sre-
čno med ustanovitelji to-
vskih organizacij. Takšna
dava in organizacije so
zre brez materialne osno-
v njihov obstanek je zago-
talala vsestranska aktiv-
na in neizčrpna življenjska
njenih ustanoviteljev.
Vsa teh društev v kultur-
in idejno-političnem
izraževanju jeseniškega
petariata je nad vse po-
mabna.

letu 1890 se je gorenj-
šežezarstvo osredotočilo
na Jesenica. Tedaj se je
začelo organizirano delo
na kulturno-prosvetnem pod-
ru. Delovni dan je trajal
do dvanajst ur. Edino
redrilo po napornem delu
si je fužinar lahko
pikal le v cerkvi ali piv-
Ubijalsko dvanajsturno
d v tovarni je delavcem
malo voljo do kakega dru-
ga dela. Stanovskemu raz-
v v industrijsko razvitih
dvah so le stežka sledili.

kupina napredno mislečih
delavcev, ki se je sčasoma
osla pivnic in misticizma,
je začela razmišljati, kako bi
srešili izkoriščanja ter iz-
bišali svoj in svojih tova-
rno gmotni položaj. Ugotov-
so, da je to cilj, ki terja

ne

se- malo okrog nje. Voda, po-
ski ršana s točo, je drvela v
vali okih prek gladkih plošč in
ila kamnitih žlebičih, kame-
niti se je kotalilo in ropotalo
le stene. Zaradi groze ji je
otopel in se ni več zave-
m. kaj se dogaja z njo. Še-
ljih ko se je nevihta polagoma
kot urila, je spet odprla oči.
je do kože premočena.
urje se je pomaknilo na-
ji in razsajalo po Prisoj-
ju, Škrlatici in okoli Trine-
va. Padal je le še rahel
Milana se še ni upala
makniti z mesta in je žde-
kot prilepljena na skalo.
se počasi je ugotovila, da
cela in zdrava. Čudovit
ek upanja v življenje! Ne-
pismi občutki sreče in za-
poljstva so jo prevzeli.
elo se ji je, da je zaživela
vo življenje, ker je prvo
pravila.

ene no. ko
ori em
rcu od
in

stala je in poiskala čev-
Ni si jih upala obuti, ker
neurje ves greben vkovalo
ed in je spoznala, da bo
varneje stopati v noga-
ah. Duševno vsa spreme-
na in telesno strta je pre-

žrtve in da ga brez razred-
nega boja ne bo mogoče do-
seči.

Leta 1891 so podjetniki
delavcem znižali plače. Tedaj
je 60 delavcev začelo stav-
kati. Ta dogodek je dal še
napol fevdalnim lastnikom
industrijskega podjetja mi-
sliti. Zbali so se, da njihovi
delavci s tistim, kar jim da-
jejo za delo in po delu, le
niso zadovoljni. Zato so 1897.
leta ustanovili »Katoliško
prosvetno društvo«, ki po-
meni začetek amaterske kul-
turno-prosvetne dejavnosti na
Jesenicah. Delavci kot nosil-
ci naprednih idej takrat še
niso mogli bistveno vplivati
na razvoj kulturnega življe-
nja ali sicer na oblikovanje
miselnosti delovnih množic.
Slej ko prej so bile prepu-
ščene odločilnemu vplivu du-
hovščine. Kulturno delo, ka-
kršnega zasledimo takrat,
pač ni imelo nič skupnega z
vsakdanjim delavčevim živ-
ljenjem, pač pa ga je zava-
jalo od boja za obstanek in
za večji kos kruha. Uslugo,
ki je bila s takšnim načinom
dela storjena lastnikom pod-
jetja, so le-ti znali ceniti.

Zivljenje na Jesenicah je
teklo mirno po uvoženih kol-
lesnicah in le daljnoviden
človek bi lahko slutil, da se
pod mirno površino prebujajo
zavest garaškega človeka.

Leta 1904 je prišlo do po-
novnega znižanja plač. Zdjaj
pa je začelo stavkati kar
štiristo delavcev. Delničarjev
to ni kaj prida motilo. Po-
trepljivo so čakali, kdaj bo
izkoriščana, njim na milost
in nemilost prepuščena del-
avska raja spet poglala
stroje ter jim kovala dobič-
ke. Ko so člani stavkovnega
odbora prišli na pogajanja k
takratnemu ravnatelju KID
Karlukmanu, jim je za-
brusil:

vidno začela sestopati. Želela
je priti čimprej z nesrečnega
kraja in zapustiti goro, kjer
je pol ure gledala smrti v
obraz. A šlo je silno počasi,
ker je bila hoja zelo nevarna.
Nepredviden stop in najmanjši
zdrs naj bi jo lahko vrge-
prek poledenele stene v smrt.

Ko je srečno sestopila iz
stene, je čutila, kot bi se
znebila silno težkega breme-
na. Ozrla se je nazaj proti
vrhu in dejala: »Jalovec, Ja-
lovec! Nikdar ne bom pozabi-
la, kako si me sprejel. Veliča-
sten in silen si. Kadar miru-
ješ, nudiš čudovita planinska
doživetja, kadar pa se razsr-
diš in sprostiš, takrat si po-
doben sestradani in podivja-
ni krvoločni zver!«

Dopisujte v Železarja!

Vzlic temu, da Marija ni bila šele prvič pri njem,
si je vendarle nerada slehla bluzo in mu docela raz-
galila gornje telo. Bila je zmeraj bolj mršava in jo
je že zaradi tega obhajal sram. Sedla je na okrogel
stol brez naslanjača kakor vsakokrat, kadar je pri-
šla na pregled. Zdravnik je primaknil svoj stol či-
sto za njen hrbet in jo tipal ter otrkaval. Morala
je globoko dihati, potem spet počasi. Ukazal je, naj
pokašlje, obračal jo je sem in tja, spraševal o iz-
mečkih in drugih umazanih malenkostih, da ji je že
vse presedalo. Naposled se je lahko oblekla. Sobo
je preveval mučen mir. Marija je po stari navadi
ogledovala čudno zvite steklenice v omarah in raz-
ne druge priprave, ki so se ji še zmeraj dozdevale
kakor čarovniško orodje, s katerim zdravnik rešu-
je ljudem življenje. Nato je uprla pogled na doktor-
ja, ki je za pisalno mizo nekaj premišljal in ji pisal
recept. Čakala je, da povzdigne oči in se je zmeraj
bolj zdela podobna obtoženci, ki zre na sodnika v
negotovosti, koliko ga bo obsodil. Marija se ni na-
dejala ničesar dobrega, v zadnjih dneh jo je preveč
zbadalo in prepogosto jo je naganjal kašel. Tudi
zdravnik je kazal ves čas sila resen obraz. Ko je
dvignil glavo, je komaj prenesla njegov pogled, upa-
la je pa še zmeraj, da ji pove vsaj nekaj bodrilnih
besed.

»Gospodična, ko porabite ta zdravila, se pa spet
tako zgledate.«

Prožil ji je listek. Marija je hotela, da bi kaj
več spregovoril. Včasih ji je že med pregledom raz-
ložil, kako je z njo; včasih je pa potem dal nekaj
nasvetov in ji povedal, kakšna ima pljuča. Danes je
pa skrivnostno molčal. Cutila je, da čaka samo še
na denar, ki mu ga je morala odšteti. Počasi je se-
gla v torbico ponj, da je lahko uganil njene misli.

»Prosim, gospod doktor, kako je zdaj z mano?«
je rekla v zadregi, a trdno odločena, da ne gre prej
stran, dokler vsega ne zve.

»Samo počitek vas reši, resničen počitek. O tem
sem vam že govoril, a ste zmeraj trdili, da ne mo-
rete pustiti trgovine. Upal sem, da se bo tudi tako
popravilo. Nekateri se izmažejo, četudi opravljajo
svoj poklic.«

Tone
Čufar

Marija bi rada živela

1

»Samo jaz se ne bom, ali res?« se je zavzela moč-
no prepadena.

Doktor je pospravil denar, ki mu ga je dala.
Vstal je, zunaj so ga čakali novi pacienti in se mu
je mudilo, ker je bila lepa nedelja. Potrepljal jo je
po rami in jo spremljal do izhoda.

»Gospodična, nič še ni izgubljeno. Opozarjam vas
o pravem času. Veste, zdravila ne zmorejo vsega.
Vi ste bolj šibki in zato potrebuje telo počitka, da
si lahko opomore. Posvetujte se z domačimi. Zdjaj
je še čas, drugače se pa utegne slabo izteči.«

Govoril je prijazno, jo vedro gledal v oči in jo
nekoliko pomiril. Na cesti je Marijo pozdravilo po-
mladno sonce. Srečavala je zdrave ljudi, ki so ji
nehote kazali, da se brezskrbno izživljajo. Zavidala
jih je, saj je sama morala paziti skoraj na vsak
svoj korak. Od prvega obiska pri zdravniku ni ime-
la več prav mirne ure, neprestano so jo plašila na-
četa pljuča in zdaj je znova zvedela, da mora res iz
službe, če si hoče rešiti življenje.

Zdravnikove besede, naj govori z domačimi, so
ji venomer zvenele po ušesih. Z jezo in strahom je
misllala na dom. Morala bi sesti na tramvaj, pa je
rajši tavalala ob Ljubljani in tuhtala vse mogoče.
Obslonela je na mostu in se nekaj časa poigravala
z mislijo, da bi se za večno okopala v zelenem ka-
nalu. Pa jo je zažejalo življenje, vse v njej se je
uprlo misli na smrt. Toliko bitij ima prostora pod
soncem, pa bi ga za njo ne bilo. Doma bo ostala,
se odpočila in spet prišla k sebi. Že se je videla vsa
čila, bolj polna v život in rdeča v lica.

Proti poldnevu je le pritavala v Moste.

Pred domačo hišico je sedla na klop in vlekla
na ušesa, kdo neki je že doma. Pa je slišala samo
ropotanje posode in očetovo pohrkavanje. Za trdno
je sklenila, da jima vse pove, ni pa marala razodeti
svojih skrbi bratoma ali celo sestri. Ta in oni ji je
rad zabrusil, da si bolezen sama utvarja in naj ne
verjame svojim domišljijam, ki jo naposled res lah-
ko pokopljejo. Marijo je tak način bodrenja zlasti
zdaj zelo mučil. Če je še prej upala, da zbadanje v
prsih ni kdo ve kako nevarno, je zdaj to upanje
docela zavrgla.

Skozi kuhinjsko okno je pogledala siva očetova
glava.

»Dolgo hodiš!«

Praden je Marija lahko kaj rekla, se je pokaza-
la tudi mama in jo okregala, naj se nikar ne za-
drži zunaj, ko je od hoje gotovo vroča. Pa na
mleko jo je povabila. Marija je šla v kuhinjo in se
silila z njim. Mama je pripravljala obed in se ni
utegnila dosti ukvarjati z njo, zato je pa oče kazal
svojo radovednost, a ji ni izvil nobene prave be-
sede. Možu ni bila všeč hčerina molčečnost. Ždel je
za mizo brez dela in bi se rad pomenkoval, pa je
samo lahko gledal, kako se dekletu upira pijača.

»Prazna vreča ne stoji pokoncu, vzemi si še kru-
ha,« jo je vzpodbujal. »Ali si povedala doktorju, da
nimaš pravega teka?«

Marija je kimala. Spraševanje o malenkostih jo
je morilo.

»No, kaj pravi zdravnik?« se je vmešala mama.
»Mislim, da nama to lahko poveš.«

Dekletu je bilo jasno, da mora govoriti, pa je
vselej tako težko začela, kadar je imela kaj posebne-
ga na srcu. Četudi so zdaj doma kazali nekakšno
skrb, so ji navadno kratili vse, kar je pozelela, vsi
drugi otroci so pomenili več kakor ona.

»Ti je zapisal nova zdravila?« se je pozanimal
oče.

Marija je spet samo pokimala in ko je hotel
vedeti, če so draga, je zmignila z rameni. Ni ji ušlo,
da je mama trdo pogledala očeta, češ naj molči o
tem, koliko kovačev pojde za lekarno. Spet je čuti-
la, da jim je žal za sleherni dinar, ki mora iz hiše
za njeno zdravljenje. Vendar je že dosti svojega
zaslužka pustila staršem, več kakor kdor koli od
ostalih otrok. Jezno je odrinila lonček od sebe, mr-
ko preblisnila obadva z očmi in trmasto zamrmra-
la:

»Pa ni treba zdravil. Zame tako nič ne sme biti.«

»Ne bodi čudna,« jo je pregovarjala mama v zli
slutnji. »Nà juho, danes je zelo močna. Pa se malo
prisili, če ti ne diši preveč. Jesti moraš, to je prva
reč.«

Marija se je odkašljala in pustila juho kakor
jo je bila mama postavila na mizo. Oče je skušal
biti prijazen in jo je silil, naj mu da recept. More-
biti še dobi odprto lekarno. Marija mu je morala
ustreči, vzela je iz torbice listek in mu ga dala.
Mož je srebal juho in ogledoval recept z resnostjo,
kakor da se precej razume na zdravnikove čire-ča-
re.

»Morebiti ne bo veliko, pa četudi, bomo že zmo-
li.«

»A če vam pravim, da jih ni treba!« se je uprla
Marija. »Doktor je rekel, da mi ne bodo prav nič
pomagala.«

»Ni mogoče!« je vzkliknila mama. »Ta je pa pre-
več bosa. Kar tako si si izmislila, zaradi njegovega
godrnjanja.«

»Pa ne!«

Oče je neverno zmajal z glavo.

»Zakaj neki zapisuje zdravila, če nič ne poma-
jo? Najbrže ni tako hudo. Dosti jih poznam, ki so
jim že davno prerokovali smrt, pa še zdaj tlačijo
zemljo. Doktor samo straši, da delj časa molze.«

»Mene ne straši,« je rekla Marija in pretrgala
očetovo modrovanje. »Če nočem, da se bo slabo iz-
teklo, moram iz trgovine.«

»Moraš?« se je prestrašila mama in hčer ni vede-
la, ali se boji za njeno zdravje ali za stotake, ki jih
je vsak mesec prinesla in ki jih ne bo več, če nare-
di po zdravnikovem nasvetu.

Oče je položil žlico iz rok.

14. novembra letos bo preteklo 65 let, ko se je
pri Markežu na Murovi rodil naš delavski pisatelj
Tone Čufar. Ob tej obletnici bomo objavili nekaj
njegovih novel.

Integracija mora ljudi povezati

(Nadalj. z 2. strani)

sebojne ekonomske odvisnosti oziroma medodvisnosti vseh treh organizacij. Vse tri organizacije živijo vsaka za sebe in izključno od svojega lastnega dela, od svojega lastnega vlaganja in od tistih obresti, ki jih dobivajo od vloženega kapitala v skupni fond. Ko se postavlja vprašanje skupne izgradnje objektov črne metalurgije s kumurkoli, se takoj postavlja tudi vprašanje oblike ekonomskih odnosov. Če greste na sodelovanje s čistega kreditnega odnosa, potem boste dobivali anuitete, obresti in po določenih letih je ekonomska zveza med vami in med tem skupnim podjetjem prekinjena. Ostanje samo pogodbeno zveza, tisto, kar boste v začetku zapisali v pogodbo, namreč da vam to podjetje določila take ali drugačne količine surovega železa ali druge surovine.

V našem sistemu običajno ko pride do te točke, ponavadi nastopijo tudi trenja. Takrat se začne potem borba okrog cen in vseh drugih pogojev sodelovanja. Vprašanje je, ali je tudi na tem področju tak čist kreditni odnos zadosten za to integracijo, za to koncentracijo kapitala, kakršnega mi danes moramo dobiti.

Naj navedem primer. Če greste železarji v proizvodnjo polfinalnih in finalnih izdelkov v okviru slovenskega železarstva, kakšni odnosi bodo pri tem nastajali. Izhajam iz primera, ki je bil omenjen v Klančnikovi uvodni razlagi, mislim na novogradnjo elektrarne. Ali bo ta elektrarna kreditirana in kasneje postala samostojno podjetje, ali bo vključena v slovensko železarstvo, kot njen sestavni del in bo njen dohodek tudi element dohodka slovenskega železarstva, oziroma te združene organizacije. Lahko pa bi vzel katerikoli obrat, ki ga boste v okviru združenega podjetja gradili in financirali. Povsod boste prišli do neke točke, kjer se bo ta začetna integracija, ki nastaja na osnovi skupnega vlaganja, zaustavila. To se kaže tudi pri obstoječih integracijah. Podjetja se priključujejo oziroma integrirajo z dobrimi podjetji takrat, ko jim gre slabo, čim pa se postavijo na noge, obračajo hrbet in kažejo robove ter pravijo, da jim jemljejo dohodek itd., itd.

Zaradi tega se meni postavlja vprašanje in predvsem bi pri tem rad zvedel vaše mnenje, ali je mogoče, da mi hitreje realiziramo tiste klavzule iz zakona o dohodku, ki so sicer čisto načelne in zaradi tega tudi niso dobile praktične uporabe pri nas, po katerih bi se višja integracija razvijala na osnovi skupne delitve dohodka kot finalnega proizvoda vseh združenih organizacij. Pri tem posamezna podjetja ne bi živela samo od dohodka, ustvarjenega v tem podjetju in samo z živim delom posameznega podjetja, ampak vse organizacije kot

celote. Toda ne tako, da se centralizirajo vsi mogoči skladi in se potem v neki centrali administrativno delijo po nekkih skupnih pravilnikih itd., ampak na čistih ekonomskih odnosih. To se pravi, da vsaka enota vlaga svoje živo delo in svoje minulo delo, vendar pa morata biti oba izmerjena, kaj pomenita v skupnem dohodku. Dohodek v celoti oziroma delež v tem celotnem dohodku se potem vedno meri po deležu živega in deležu minulega dela.

V taki grupaciji bi po mojem mnenju moral biti, seveda v sklopu paketa sporazumov, najprej sklenjen sporazum o načelih delitve osebne dohodka na osnovi dela. Tako, da je za isto delo v vseh združenih organizacijah isti osebni dohodek. Na ta način se precizira udeležba živega dela v skupnem dohodku. Drugi del je pa potem delež minulega dela. Vsako teh podjetij vlagajo vse, kar je izven tega dohodka, ki se odvaja na osebne dohodke, potem kot dohodek vsake delovne enote, ki gre v skupni dohodek celotne organizacije. Ta kapital celotne organizacije se vlaga in nosi določene obresti, dividende itd., ki se potem prelivajo nazaj v sklade podjetij spet v proporcijah z vloženim živim in minulim delom v te skupne sklade. Seveda pa bi bilo potrebno skladno s tem zagotoviti tudi vse obrambne mehanizme proti deformacijam socialističnih in samoupravnih odnosov na tem področju. Proti tistemu, kar bo vedno tudi družbeni princip, ki bo fiksiran v ustavi in zakonih. Kajti mi ne moremo pod nobenimi pogoji odpirati vrata raznim deformacijam, tudi ne v obliki trenutnega kompromisa. Kakršnekoli grupno lastninske tendence ali tendence za nekakšnim kolektivnim kapitalizmom, to se pravi, da bi se podjetja med seboj obnašala kot nekakšni kapitalistični lastniki, čeprav bi znotraj podjetij imela samoupravljanje, bomo morali preprečevati z ustreznimi obrambnimi mehanizmi. Do tega pa bi prišli, če bi sprejeli princip akcij, akcionarkega odnosa. Kajti akcionarški odnos je povsem nekaj drugega, o čemer sem preje govoril. Akcionarški odnos pomeni vložiti kapital, postati solastnik podjetja in večno vleči na osnovi tega lastninskega odnosa dobiček iz tega podjetja.

Kapital, na ta način vložen kot sem preje govoril, kar je pravzaprav samo koncentracija dohodka in skupno upravljanje s skupnim dohodkom, pa pomeni, da se naloženi kapital v skupno organizacijo mora istočasno tudi z dividendami amortizirati. To se pravi, da tisti, ki jemlje ven iz druge organizacije ali skupne organizacije dobiček, dividendo, se mu v določenem proporciju istočasno zmanjšuje tudi vloženi kapital, tako kot smo predvideli

tudi za vlaganje inozemskega kapitala pri nas.

To praktično pomeni, da bi bil interes v taki skupnosti, da je ta, bi rekel dividenda zadosti velika, da stimulira skupna vlaganja, da pa tudi sili vsakogar, ki je v taki skupni organizaciji, da mora vedno ponovno vlagati del dobička v skupno organizacijo, ker bo sicer nekega dne izpadel iz nje. Razen tega, čim nižji bo njegov delež v skupni organizaciji, tem nižja bo dividenda, dohodek, ki ga iz te organizacije prejema.

Pri tem sem šel nekoliko v podrobnosti, čeprav nimam namena dajati nekkih konkretnih predlogov. Podroben sem bil predvsem zato, da bi razumeli, na kaj mislim pri teh stvareh. Pa tudi zaradi tega, ker je pri nas zelo veliko odpora in raznih pripomb. V resnici nas pa to vodi samo k normalnemu gospodarskemu poslovanju na samoupravni osnovi. To pomeni nadaljnje izključevanje države in državne administracije ter državne regulativne mere iz vseh teh odnosov in omogočanje, da se podjetja samoupravno organizirajo. Na drugi strani pa se vsak kapitalistično lastninski odnos preprečuje s principom amortizacije, amortizacija pomeni, da je vsak kapital že v naprej nacionaliziran, vendar ne naenkrat, ampak postopno. Čim je reproduciran, je obenem prenehal biti lastnina tistega, ki ga je vložil. Njegova reprodukcija, za tistega, ki ga je vložil, pa se vrši prek ustreznih dividend ali prek nekega obveznega režima ali nečesa podobnega. Razen tega s tem dobivamo nove odnose med podjetji, večjo samostojnost organizacij na osnovi delitve dela in večjo medsebojno odvisnost. To pa pomeni večjo trdnost velikih združenj.

Znan mi je primer, ki verjetno ni najboljši, vendar bo za ilustracijo dovolj. Dve podjetji, pred leti združeni, sta skoraj na tem, da se razideta, ker se nista mogli sporazumeti o proizvodnem programu. Obe bi namreč hoteli proizvajati novo kvaliteto na svojem območju. Celotna integracija med obema podjetjema je pa postavljena samo na delitvi dela. Razumljivo je, da bo delitev programa povzročila večni spor. Če bi pa ta organizacija živela od skupnega dohodka, bi delitev dela imela manjšo vlogo, ker bi prevladale druge komponente. Lahko bi navedel še vrsto znanih primerov, kjer je v začetku vse lepo šlo, čim bolj pa so prišli do določene stopnje, ko je bilo treba odločiti, ali bo določeno kvaliteto podjetje proizvajalo ali ne, so nastajale dezintegracije.

Zlasti pa v takih organizacijah kot so slovenske železarne, kjer bo en obrat, ki je najmanj akumulativen, ki pa je tej skupnosti neobhodno potreben, vedno živel na niz-

kem dohodku. Za razliko od finalnega proizvajalca, ki bo vedno živel na velikem dobičku in, ki se bo vedno upiral, da bi sredstva prelivala. Pri nas je kritika tega mehaničnega prelivanja upravičena in ni upravičeno vedno trditi, da tisti, ki je nisko akumulativen, da je zato, ker slabo dela. Ker v resnici trg stihijsko preliha, tudi ne po delu, ampak preliha spet po minulem in po živem delu sredstva. Na trg preliha dohodek, bi rekel na tipično kapitalistični način, po zakonu prečne profitne stopnje. In ravno ta zakonitost je gnala in žene razvoj kapitalistično-monopolistične organizacije v smeri, o kateri sem preje govoril. Namreč, da se združuje v velike formacije od proizvodnje, trgovine pa do znanstveno raziskovalnega dela. Pri nas pa se na trgu dogaja, zaradi gospodarskega sistema in obstoječih predpisov, pa tudi zaradi pomanjkanja nekaterih predpisov, ki bi močneje usmerili razvoj v smeri, o kateri sem preje govoril, da se kljub integracijam naša podjetja znotraj teh integracij obnašajo tako, kakor je Marks rekel, kot vreča krompirja. To se pravi, vsak je za sebe, izključno gleda skozi sebe in edina medsebojna zveza je, kakor pravijo, skupna administracija, skupna komerciala in podobno, kar je cenejše. Vse to je res lahko cenejše, vendar to veliko ne pomeni pri nastajanju te prave integracije, ki mora biti integracija združenega dela, to pa pomeni predvsem njegovih materialnih osnov. Integracija mora ljudi privedi v večjo medsebojno odvisnost.

Kako integrirati materialne rezultate skupnega dela

Zelo rad bi slišal vašo mnenja o teh vprašanjih in kako si železarji v bodoče zamisljate te stvari. Če bi hoteli v tej smeri razvijati ta koncept samoupravne integracije, kar mislim, da morate, je stvar predvsem v naslednjem vprašanju: Kako integrirati ne samo ljudi v delavskem svetu itd., itd., pri odločanju, ampak kako integrirati materialne rezultate njihovega skupnega dela, ki se povečujejo v proporciju z obsegom tega skupnega dela. Kako tudi rezultate njihovega dela združiti, da potem v končnem skupnem dohodku vsakdo sodeluje po svojem živem delu in po svojem minulem delu. Če bi regulirali te odnose, bi vsaj v začetku ublažili, kasneje pa tudi postopno popolnoma odstranili tendence po koncentraciji politične moči v tistih centrih, kjer je združena velika ekonomska moč. Pri nas se tudi eno z drugim povezuje.

Nam je potrebna koncentracija kapitala in s koncentracijo kapitala so potrebni

tudi močni, rekel bi strokovno menedžerski centri, ki poznajo svoj posel. Vprašanje se postavlja, če oni razpolagajo s kapitalom, je ena stvar, če so oni samo servis tega združenega dela, pa je popolnoma druga stvar. Nekateri pri nas menijo, da če je delavski svet pri združenju, s tem smo rešili problem, bi rekel oblasti tega centra. Mislim, da je tak delavski svet velikokrat samo fasada. Bistvo je v tem, ali bodo taki centri samostojno razpolagali s sredstvi in jih delili, kakor jih je včasih delila država, mislim, da je v tem primeru to slabše kot bi jih država, ali pa bodo ti centri odvisni od vsake delovne organizacije, zato ker bo vsaka delovna organizacija gledala na svoj dohodek, ki je tam na žiro računu skupne banke in je del tega skupnega kapitala. Delovna organizacija bi gledala, kaj dobiva od tega dohodka. Na ta način bo vsaka delovna organizacija računala v svojem planu ne samo s sredstvi, s katerimi sama operira doma, ampak tudi s sredstvi, s katerimi operira ta skupna organizacija. Vse bolj se bodo oči delavcev ozirale na ta skupni efekt vse organizacije. Ta skupni efekt pa bo seveda odvisen od deleža vsake posamezne organizacije v skupnih naložbah oziroma skupni koncentraciji. To pomeni zmanjšano strokovno odgovornost kadrov, ki bodo delali v takih centrih, pomeni pa obenem, da oni niso ne samo formalno, tudi ne stvarno neki lastnik teh sredstev, ali tisti, ki bi imeli monopol razpolaganja s temi sredstvi.

To je po mojem mnenju tudi edini način, da se preprečijo zelo nevarne tendence, ki sicer pri nas nastajajo tam, kjer se odvajajo nepopravljivo precej velika sredstva v neke skupne sklade takih organizacij, nad katerimi delovne organizacije nimajo več kontrole. Imajo sicer kontrolo prek teh delavskih svetov, ampak nimajo ekonomske kontrole. To se pravi posamezne delovne organizacije od teh sredstev nimajo ničesar. To kadar je enkrat od njih odvojeno, je odvojeno. Medtem pa, ko bi bilo v konceptu, ki sem ga razvijal, obratno. Vsako vlaganje kamorkoli, neposredno prinaša korist vsakemu kolektivu, ki sodeluje v tem skupnem delu.

Če se vrnem nazaj v vaše konkretne železarske probleme, da bi ilustriral svoje misli, potem bi pri vaših zamislih o skupnih dogovorih oziroma investicijah s partnerji izven vašega združenja, ali v okviru združenja, še enkrat poudaril dve možnosti. Ali greste v obliko skupnega vlaganja skupnih naložb oziroma, da kreditirate določeno izgradnjo s takimi ali drugimi pogoji za vaše medsebojne odnose več ali manj v proizvodnji. Ali pa, da greste s svojim kapitalom v izgradnjo kot trajni sovlagatelj s tem, da potem ne vlečete

v večjo medsebojno odvisnost

anuitete s tega kapitala, ampak dohodek, dividendo, kakorkoli že to imenujete. Ta dividenda, ki bo sicer vplivala na zmanjševanje vašega kapitala, vendar če boste del teh dividend trajno vlagali nazaj v to organizacijo, pomeni, da bo to podjetje istočasno vezano na dohodek slovenskih železarn.

Osebnostno menim, če bi šli v to drugo smer, bi imelo smisel, da greste v tako sodelovanje. Sicer pa se bojim, da bodo kasneje nastale težave, če ti odnosi ne bodo razčiščeni. Če boste osvojili to drugo varianto, potem tudi ne bo vprašanje lokacije.

Povezovanje tudi izven meja

V zvezi z uvozom osnovnih metalurških surovin, kar je bilo omenjeno v uvodu, se je absolutno pokazalo, da se ekonomsko splača, čeprav sam nisem delal izračunov, pač pa sem slišal od drugih. Vendar mislim, da bi bilo potrebno vsako tako orientacijo tudi povezovati z vlaganjem sredstev tam, od koder se bo ruda uvažala. Ker bi morale biti to mešane družbe nekje v Afriki, ali kjerkoli, bi bili zainteresirani, kar bi pomenilo, da so slovenske železarne direktno povezane z njimi po dohodku oziroma sodelujejo tudi v profitu rudnikov, ki jih bo odpiralo. Na ta način se celotna zgradba vsega tega sistema lahko dopolnjuje še z zunanjimi centri, ki se lahko tudi tam razvijajo naprej ne samo v rudnikih, ampak tudi z razvojem črne metalurgije. Povsod so ta vprašanja odprta. Jaz sem bil v deželah Afrike, ki imajo bogata rudna nahajališča in kjer so zelo zainteresirani, da bi šli z nami v skupno proizvodnjo.

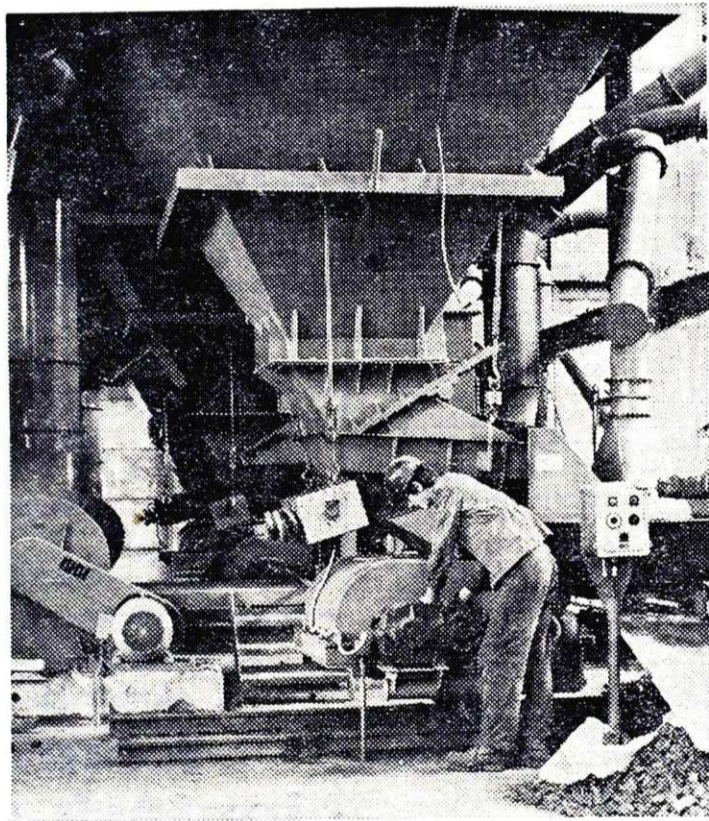
Krepiti funkcijo rezervnih skladov republik

Se nekaj besed o vprašanju konverzije, ki jo je tudi načel

generalni direktor Klančnik. Osebnostno sem zelo skeptičen, da ne rečem, da sem proti vsaki konverziji, ki bi bila predpisana na zveznem nivoju z državnim zakonom. Zaradi tega, ker to pomeni praktično, če hoče zveza s predpisom konverzijo, ker federacija nima denarja, da mora federacija ta sredstva odvzeti. Odvzame pa jih lahko od obstoječega gospodarstva, da bi ga vrnilo tistim, ki so v preteklosti prejeli kredite. S tem bomo financirali vrsto podjetij, ki so bila zgrešeno investirana oziroma financirana, ki bi jih bilo praktično bolje zapreti, kakor naprej razvijati. Tudi drugače sem proti tem generalnim konverzijam. Mislim, da to ni dobra rešitev, potrebno je iti na selektivne operacije, ki dajejo rezultate. Veliko bolj bi bilo v okviru republik, kar je samo ena možna varianta, rezervnim skladom

dati večjo in drugačno vlogo, kakor jo imajo sedaj. To funkcijo rezervnih skladov bi bilo potrebno okrepiti in ji odvzeti socialno podporniške funkcije. Bolj ga orientirati na to, da gre bodisi s krediti v take konverzije, rekonstrukcije itd., bodisi da gre s krediti v pomoč pri integraciji, ker se podjetja niso vedno pripravljena integrirati s podjetjem, ki mu prinese dolgove v integracijo. Bodisi kadar je potrebno zapreti neko organizacijo, da se s sredstvi rezervnega sklada omogoči delavcem prekvalifikacija in prehod na nova delovna mesta.

Tudi banke bi v pogledu konverzije morale imeti večji občutek in večjo odgovornost za vse te probleme. Ne mislim s tem na nikakršne konkretne predloge, hočem le reči, da bi bila konverzija za jugoslovanski prostor škodljiva.

Silosilni apnenca in kokska z vibracijskimi dodajalci — aglomeracija

Odpreti proces postopnega menjavanja bančnega sistema

Za razpravo, ki bo sledila, bi predlagal, da bi čim več o teh vprašanih odnosov spregovorili vi, tako kakor jih vi čutite. S tem pa bi seveda rad še povezal vprašanje bank, zunanje trgovinskih organizacij, zavarovalnic itd., vaše odnose oziroma vaš položaj v teh odnosih in kako vi gledate na te stvari.

Če bi na to vprašanje, o katerem sem preje govoril, mislim vprašanje dohodkovnih odnosov, dobili praktično uporabo, ker smo ga principiarno že zdavnaj rešili, praktično uporabo, ki bi jo bili sposobni formulirati tudi v splošnem zakonu, potem bi se s tem mehanično odprl tudi proces postopnega menjavanja bančnega sistema. Mi sedaj samo govorimo, banke so takšne, vendar banke v tem sistemu ne morejo biti drugačne, kakršne so. Zastonj je samo kritizirati, če se ne bodo sprožili ekonomski instrumenti in vpeljali ekonomske odnose take samoupravne organizacije, ki bodo omogočili, da se koncentracija kapitala vrši od proizvodnje, kot nosilca k trgovini in bankam. Da proizvodnja skupno s trgovino postane nosilec finančnih sredstev in s tem tudi sposobnosti, da sama sebi ustvarja potencial znanja. Potem se bodo postopno banke preobrazile v instrument samega gospodarstva. Na ta način bodo postale odvisne od takih močnih centrov samih gospodarskih integracij.

Kar se nacionalizacije tiče, lahko edino govorimo samo tam, kjer je ostal koncentriran državni kapital. Kaj je na primer s kapitalom beograjske investicijske banke, kaj je s kapitalom v takih organizacijah, kot je General-eksport? Potem, kaj je tudi deloma s kapitalom v

zavarovalnicah, ki so tudi odtujene od zavarovancev, ki ustvarjajo kapital in katerim bi moral biti kapital zavarovalnic eden od izvirov financiranja. Pri nas pa postaja kapital praktično izvir za krepitev tega bančnega mehanizma, ki zaradi tega postaja vedno bolj neodvisen od gospodarskih organizacij samih.

Glede trgovine mislim, da imamo že nekaj dobrih začetkov, ne glede na to, ali je tam vse v redu ali ni v redu, da jih lahko kritiziramo s te ali druge strani. Naša trgovina se je vendarle nekoliko usposobila in modernizirala v nekaterih panogah. Imamo že nekaj modernih organizacij, ki so uspeli koncentrirati že precej kapitala. Sedaj je velika kritika na trgovino, češ da pobira veliko denarja proizvodnji. To pa je normalno v svetu, da to trgovina dela in mi ne moremo preprečiti in če bomo preprečevali, bomo imeli mizerno trgovino. Problem ni v tem, da se trgovino, ki je komaj stopila na noge, ponovno podseka, ampak kako izvesti integracijo med proizvodnjo in trgovino. Kako trgovski kapital vrniti nazaj v proizvodnjo, kar je neobhodno za razvoj proizvodnih sil, drugič pa je to najboljša pot, da se proizvodnja orientira na dolgoročne tržne potrebe. Pri nas je tak primer s Slovenijalesom, ki se integrira s proizvodnjo in nekateri drugi. Mislim, da so to dobri primeri, kam je treba kreniti. Ali nasprotni primeri, ko močna proizvodna združenja ustvarjajo same svoje trgovske organizacije, kar je isto; po obeh poteh bomo prišli do istega rezultata. S temi besedami je član sveta federacije zaključil uvodno razpravo.

Potem, ko se mu je generalni direktor Gregor Klančnik zahvalil za uvodna razmišljanja, je pozval navzoče k razpravi.

Razpravo bomo objavili v naši prihodnji številki.

Seminar občinskega sindikalnega sveta v Crikvenici

Občinski sindikalni svet Jesenice je preteklo soboto in nedeljo organiziral seminar, na katerem so se pogovorili o pripravah na letošnje občne zbornice sindikalnih podružnic. Seminarja v Crikvenici so se udeležili člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta, predsedniki in tajniki sindikalnih podružnic ter predsedniki strokovnih odborov. Med potjo so se

ustavili v Ilirski Bistrici in si ogledali tovarno lesonitnih plošč.

O pripravah na občne zbornice sindikalnih podružnic, ki bodo od 1. novembra do 31. decembra, je govoril predsednik občinskega sindikalnega sveta tov. Stefan RODI. Kratek povzetek o poteku seminarja nam je posredoval tov. Zdravko Pogačnik.

Ob pripravah na občne zbornice sindikalnih podružnic je treba poudariti vsebinski del, kadrovska vprašanja in ostale organizacijske zadeve. Tako naj bi na občnih zbornicah sindikalnih podružnic v poročilih in razpravah poudarili pomen samoupravne zakonodaje v delovni organizaciji, se pravi spregovoriti je treba o statutih in drugih aktih, ki morajo biti usklajeni s XV. ustavnim amandmajem. Znano je, da zakon predvideva ostre ukrepe, če to ni urejeno, med drugim tudi prisilno upravo. Nadalje se je treba zavzemati za realno gibanje življenjskega standarda in sploh za stabilizacijo gospodarstva. Vzporedno s tem je treba načeti vprašanje akci-

je za dogovor o najnižjih dohodkih in se zavzemati za večjo socialno varnost in ustrezne delovne pogoje delavcev. V ospredju mora biti tudi nadaljna perspektiva delovne organizacije in še posebej tam, kjer je treba spreminjati tehnološki proces in delavcem zagotoviti delo. Problematična je tudi kvalifikacijska struktura delavcev, saj je zelo nizek odstotek delavcev, ki imajo osnovnošolsko izobrazbo. Tudi v bodoče bomo zaposlovali delavce z nižjo izobrazbo, ki pa jim je treba omogočiti dopolnilno izobraževanje. Ni treba posebej poudariti, da je na bližnjih podružnicah treba posvetiti njih občnih zbornic sindikalno pozornost programu dela in

zaključkom, skratka občni zbor naj obravnava najvažnejše in tudi najbolj žgoče probleme. Ne bi smeli pozabiti problemov, ki so enaki ali istovetni z nalogami ter ciljem slovenskih sindikatov.

Zelo pomembna so kadrovska vprašanja. V naprej je treba predvideti ljudi, ki so pripravljene, da delajo v sindikalni organizaciji in dobro poznajo problematiko delovne organizacije. Novost je tudi v tem, da naj bi predsednika sindikalne podružnice izvolili na samem občnem zboru podružnice. Kandidatna lista naj bi bila na vpogled članom sindikata že pred občnim zborom. Na seminarju so nato razpravljali še o organizacijskih pripravah.

Za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu

Ceste imamo razmeroma slabe, preozke za vedno večji promet in ker ne kaže, da bi lahko kaj kmalu prišli na boljše, je treba pač drugače poskrbeti za varnejšo vožnjo. Zato vsako leto organiziramo razne akcije, od katerih vsaka ima svoj pomen. Zvezni svet za varnost prometa je za čas od 17. do 30. oktobra razpisal prometno vzgojno akcijo: ZA VEČJO VARNOST KOLE SARJEV IN VPREŽNIH VOZIL V PROMETU. O akciji, posebno še o programu je bilo govora tudi na zadnji seji komisije za varnost in vzgojo v prometu pri Skupščini občine Jesenice.

Namen akcije je seznaniti kolesarje in voznike vprežnih vozil s pravili vožnje tako podnevi in ponoči, potrebno opremo, tolmačiti pravice in dolžnosti v cestnem prometu, ter kontrolirati tehnično opremo koles in vprežnih vozil.

Na seji komisije so se domenili za podrobni program:

— po šolah in v delovnih organizacijah bodo delili posebne letake za popularizacijo akcije

— delavci milice bodo v delovnih organizacijah in na šolah opravili preglede koles,

če so tehnično pravilno opremljeni. Tudi sicer bodo na cestah postrli kontrolo. Od učencev osnovnih šol bodo zahtevali kolesarsko izkaznico, ki so jo učenci dobili z uspešno opravljenim izpitom.

— na šolah, kamor je treba vključiti tudi srednje šole, bodo seznanili učence o namenu akcije, o potrebni opremi koles in kako je treba voziti po cesti

— Avto moto društva naj bi bodočim voznikom kakor tudi članom govorili o enakovarnosti vseh koristnikov

cest, med katere je treba prišteti tako kolesarje kot voznike vprežnih vozil

— podkomisije za varnost prometa v delovnih organizacijah in v krajih naj bi organizirale predavanja o prometu s prikazom primernih filmov. V delovnih organizacijah pa je treba še posebno opozoriti voznike na nevarnosti, ki se pojavljajo z meglo, jesenskim dežjem, poledico in snegom.

— občinska komisija za varnost in vzgojo v prometu pa bo poskrbela za popularizacijo akcije

Navzoči na seji so bili mnenja, da je akcija organizirana prepozno, zato so predlagali, da bi jo interno v naši občini spomladi obnovili. Govorili so tudi o naslednji republiški akciji, ki bo sledila omenjeni zvezni akciji. Naslov republiške akcije bo ŽIVLJENJE IMA PREDNOST, namenjena pa je predvsem voznikom motornih vozil glede na vse nevarnosti, ki jih prinaša s seboj jesen in zima.

In kaj mora imeti vsako kolo? Po določbah pravilnika o napravah in opremi za vozila v cestnem prometu mora imeti kolo in kolo s pomožnim motorjem po eno zavoro, luč za osvetljevanje ceste, na obeh pedalih refleksi na stekla oranžne ali rume barve, napravo za dajanje zvočnih signalov — zvonec, na zadnjem delu kolesa ali kolesa s pomožnim motorjem pa mora biti vdelan katadioptr ali po domače mačje oko rdeče barve. V interesu vaše osebne varnosti in varnosti drugih uporabnikov cest je, da je vozilo v prometu tehnično brezhibno. Zato pravočasno uredite in opremite svoje kolo, da pozneje ne boste imeli sitnosti.

Na seji komisije za vzgojo in varnost v prometu pa so govorili še o 3. republiški akciji KAJ VEŠ O PROMETU, ki bo prihodnje leto že v mesecu aprilu, kar bo vsaj na Gorenjskem povzročilo nekaj težav. Pomembno je tudi to, da bodo na osnovni šoli v Kranjski gori opremili prometni kabinet, drugi v naši občini.

Ko govorimo o prometu pa še naslednje. Naše ceste niso več primerne za vse večji promet, pa je treba z drugačnimi ukrepi, pogosto s prometnimi znaki urejati promet. V bližnji prihodnosti bomo tako tudi na Jesenicah pričeli dvema manjšima spremembama. Na ulici Viktorja Kežarja bodo od Cvetličarne Zvonček (bivši salon Saračević) do križišča z Industrijsko ulico uvedli enosmerni promet. Vožnja bo dovoljena samo navzgor proti omenjeni cvetličarni. Druga omejitev pa bo na cesti od Tapetništva Vavpotič na Tomšičevi ulici proti kopalnici Ukova. Vožnja bo dovoljena le navzgor. T. L.

Kri je zdravilo, ki ga ne nadomesti noben tovarniški izdelek

Se vedno misli marsikdo, da je transfuzija krvi potrebna samo pri raznih nesrečah, ko izgubijo ponesrečenci mnogo krvi.

Pa ni tako!

Tudi marsikatero notranjo bolezen dandanes z uspehom zdravimo edinole s pomočjo krvi. Dostikrat šele transfuzija krvi bolniku reši življenje.

Največkrat zdravimo s transfuzijo krvi razne krvne bolezni in obolele krvotvorne organe. Za malokrvnost so razna zdravila, vendar dosežemo največji uspeh z dajanjem krvi. Šele po transfuziji se bolnikom naglo vrača zdravje.

Za nekatere krvne bolezni je značilno, da zbolijo prav oni organi, v katerih se stvarja kri. To so levkemija ali belokrvnost, rak na žlezah in še nekatere druge. Takemu bolniku je večkrat treba vso kri nadomestiti z drugo, zdravo krvjo. Za to je pa treba svojih 10 litrov krvi in tudi več.

Mnogo notranjih bolezni spremlja huda krvavitev ali pa se bolniku kri ne strjuje, tako da krvavitev zlepa ne preneha. Tudi v takih primerih je transfuzija krvi nujno potrebna.

Prav tako je za šok, razne infekcije, za splošno oslabelost in za mnoge druge bolezni najuspešnejše zdravilo spet — transfuzija krvi.

Od operacije izčrpane bolnike zdravijo na vse ustrezne načine, toda obenem tudi s transfuzijo krvi. Kri bolniku krepi odpornost in mu znatno skrajša zdravljenje.

Kri je zdravilo! Z njo dobi bolnik v telo tiste snovi, ki jih ne more izdelati nobena tovarna na svetu. Te snovi spodbujajo krvotvorne organe, da začno spet sami proizvajati dobro in zdravo kri. V tem je velika vrednost in prednost, ki jo ima transfuzija krvi pri zdravljenju notranjih bolezni.

S krvjo, ka jo darujemo, dajemo zdravnikom v roke dragoceno zdravilo, brez katerega ne sme biti nobena bolnišnica.

Morda bo kri, ki jo daruješ danes, že jutri rešila tudi Tebe?

JUGOSLOVANSKI RDEČI KRIŽ

Na Jesenicah bo krvodajalska akcija v dneh od 3. do 10. novembra — prijavite se v svojih obratih.

Ali je kritika upravičena?

Veliko kritike je bilo že izrečene na račun avtobusne postaje na Koroški Beli, ki je brez strehe. Po mnenju prebivalcev s Koroške Bele, je ta kritika popolnoma upravičena. Vsi vemo, da jesensko deževje in bližajoča zima ogrožata potnike, še posebno pa otroke — šolarje z Blejske Dobrave in Javornika, ki jih ni malo.

Prebivalci predlagajo, da pristojni organi krajevne skupnosti z Javornika-Koroške Bele in družbenopolitične organizacije skupaj s prebivalstvom najdejo skupno rešitev za gradnjo avtobusne postaje oziroma strehe, ki bo zaščitila potnike pred padavinami. Prebivalci menijo, da bi krajevna skupnost Javornik-Koroška Bela

morala dati pobudo, ki naj se ji pridruži KS Blejska Dobrava, ker se šolarji iz tega območja vozijo v šolo na Koroško Belo. Pri uresničitvi pa bi morala sodelovati tudi Ljubljana transport in železarna Jesenice, kot tudi sami prebivalci.

Odveč je najbrž trditev, da je največ potnikov na tej zadnji postaji lokalnega prometa in največ delavcev železarne. Prostora je dovolj da se naredi streha. In če so strehe urejene na drugih postajah, le-to zaslužijo tudi prebivalci tega območja, seveda ob znatni podpori krajevnih dejavnikov.

Prebivalci Koroške Bele predvsem pa šolski otroci bodo hvaležni za tovrstno pobudo. Veljko Mandič

Bili smo v Rimu in Vatikanu

Osnovna organizacija sindikata ŽIC, ki ji že nekaj let predseduje Polde Ulaga, organizira za svoje člane skoraj vsako leto poučne izlete. Izletom v Rimske toplice, Čateške toplice, na Grossglockner in na Dunaj, je sledil minulo soboto in nedeljo dvodnevni izlet v Rim z avionom. Izleta so se poleg članov in njihovih svojcev udeležili tudi nekateri drugi, med njimi tudi direktor naše železarne mag. inž. Peter Kunc.

Posebno letalo je odpeljalo v soboto zjutraj 97 potnikov z brniškega na rimsko letališče. Po dvehurnem prijetnem letenju so pristali na rimskem letališču. Tam sta jih čakala avtobusa, ki sta odpeljala izletnike najprej v Vatikan. Ogledu vatikanskega muzeja, cerkve sv. Petra in

drugih znamenitosti je sledil večerni ogled Rima.

V nedeljo dopoldan je bil dnevni ogled Rima, tako da so udeleženci videli vse znamenitosti tega trimilijonskega mesta. V nedeljo popoldan je bil organiziran še avtobusni izlet k Albanskim jezerom in ob 20. uri je avion zadovoljne izletnike odpeljal nazaj v Jugoslavijo. Dobro organizirane prevoze z vodiči po mestu, udobno nastanitev v hotelu Nova Evropa in nepozaben avionski polet je organizirala turistična agencija INEX Beograd, poslovna agencija Jesenice.

Z izvedbo letošnjega izleta sindikata ŽIC so bili prav vsi udeleženci več kot zadovoljni. To dokazuje tudi to, da se že navdušujejo za predlog, da bi prihodnje leto organizirali podoben, vendar večdnevni izlet v Španijo.

Seja izvršnega odbora krajevne skupnosti na Javorniku Komisija za pionirska vprašanja

V petek 9. 10. je bila v delavskem domu na Javorniku seja izvršnega odbora krajevne skupnosti. Najprej so rešili nekaj tekočih zadev, nato pa se dalj časa zadržali pri pereči problematiki delavskega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku. Izvršni odbor krajevne skupnosti je razrešil dosedanja upravni odbor delavskega doma in imenoval nov odbor, ki ga sestavljajo: Ludvik Pagon — predsednik, člani: Ivan in Franci Tušar, Jakob Svetina in Anton Dežman. Krajevna skupnost je dobila v zadnjem času nekaj predlogov za ureditev gornjih prostorov v delavskem domu Albina in Julke Pibernik. Novoizvoljenemu upravnemu odboru delavskega doma so naročili, da že na prvi seji v tem tednu poizkuša rešiti nekatera zelo važna vprašanja, ki zadevajo predvsem med-

sebojne odnose uporabnikov prostorov in nadaljnjo izgradnjo oziroma razdelitev prostorov v delavskem domu.

Odbor DPM je krajevni skupnosti poslal posebno pismo, v katerem je obrazloženo stanje te organizacije. Po daljši razpravi so se strinjali s predlogom, da naj bi pri krajevni skupnosti začela delovati posebna komisija za pionirska vprašanja, ki naj bi jo sestavljali člani dosedanjega odbora DPM, predstavnik SZDL, osnovne šole, otroškega vrta in drugi. O tej zadevi bo svoje mnenje in predloge povedal tudi krajevni odbor SZDL, ki se bo prav tako sestel v teh dneh.

Ob koncu seje so se člani izvršnega odbora KS zavzemali za rešitev nekaterih problemov, s katerimi se krajevna skupnost na Javorniku dalj časa ukvarja.

— or

Kulturno - umetniškemu klubu Tone Čufar - srečno

V soboto, 10. oktobra je v Delavskem domu na Jesenicah 23 kulturnih delavcev in ustvarjalcev prisostvovalo ustanovnemu sestanku KULTURNO-UMETNIŠKEGA KLUBA TONE ČUFAR. Navzoče je uvodoma pozdravil v imenu pobudnikov predsednik občinskega sveta Zveze kulturno prosvetnih organizacij Joža Varl in razložil programske zasnove za delovanje kluba.

Pobudo za osnovanje kluba so že pred meseci izrazili nekateri literati in kulturno prosvetni delavci, ki delujejo v občini in izven nje. Klub naj bi na prostovoljni osnovi povezoval vse kulturno-umetniške ustvarjalce, snovatelje in ljubitelje resničnih kulturnih vrednot, ne glede na občinske meje. V njem in z njim pa se bodo povezovali tudi s kulturno-umetniškimi ustvarjalci našega porekla, ki živijo onstran Karavank. Vrata v klub so na široko odprta vsem, ki želijo sodelovati v kulturno prosvetnem snovanju in ustvarjanju oziroma pri oblikovanju kulturno prosvetne podobe tega območja. Ze navzočnost je pokazala, da bo klub povezoval literate, glasbenike, likovnike, literarne zgodovinarje in kritike ter druge kulturno prosvetne delavce in ljubitelje od Ljubljane do Celovca. Govornik je dejal, da ne gre za osnovanje zaprtega kroga ljudi, kakršnih je na Slovenskem že dovolj in ki bolj zaviralno kot pospeševalno vplivajo na razvoj kulture v slovenskem prostoru, ampak kreativnega kroga ljudi s širokim programom svoje dejavnosti.

Klub bo pospeševal umetniško ustvarjanje pri svojih članih in pri tem zasledoval predvsem razumljivost izpovedovanja. V različnih oblikah — založniška dejavnost, literarni večeri, srečanja z umetniškimi ustvarjalci, razstavami itd. — bodo poskušali to posredovati občinstvu. V svoji programski zasnovi imajo predvideno tudi pomoč in mentorstvo mladim ustvarjalcem po šolah in delovnih organizacijah. Eno zelo pomembnih področij dela kluba bo tudi z različnimi oblikami in metodami razvijati in ne-

govati tradicije naprednega delavskega gibanja in narodnoosvobodilne borbe. S svojo vsestransko aktivnostjo pa bo poskušal tudi vplivati na oblikovanje kulturne podobe tega območja in razvijati ter pospeševati med delovnimi ljudmi potrebo po resničnih kulturnih vrednotah. Pri uresničevanju svojih programskih zasnov se bo klub tesno povezoval tudi z ostalimi kulturno-prosvetnimi društvi in zavodi, družbenopolitičnimi organizacijami, šolami, delovnimi kolektivi in drugimi.

Pobudniški odbor je že v predpripravah na ustanovni sestanek izdal prvo številko literarne priloge LISTI pri glasilu delovnega kolektiva Železarne v 8.400 izvodih, v tisku pa je tudi že prva knjižica iz njihovega založniškega programa, novela Toneta Čufarja Tovarna. Knjižica, ki bo izšla v žepnem formatu in ki je namenjena doraščajoči mladini, bo dotiskana do 65-letnice rojstva delavskega pisatelja in revolucionarja Toneta Čufarja. Ze po tem sodeč, je zaključil predsednik Varl, klub ne bo neka abstraktna tvorba, ampak že dosedanje delo kaže, da se iz njega lahko razvije močna oblikovalna moč in gibanje na kulturno-prosvetnem in umetniškem področju.

V razpravi, ki je sledila, so sodelovali: Franc Konobelj — Slovenko, Miha Klinar, Cvetko Zagorski, prof. Jože Šifrer, inž. Avgust Karba, Marjan Stare, Jože Košir, Ferdo Kikelj in Črt Šinkovec. Vsi so pozdravili ustanovitev kluba in načeli še vrsto vprašanj, katere bo klub vnesel in svoje programske zasnove. Pri založniški programski

dejavnosti so naglasili, da bodo izdajali dela, ki bodo razumljiva ljudem, pri tem pa strogo pazili na kvaliteto, ki mora biti vsaj na slovenskem nivoju. Izrečena je bila tudi potreba po rednih srečanjih članov kluba, na katerih bodo v svobodnem razgovoru izmenjavali mnenja o kulturnih, umetniških ter drugih vprašanih in iz katerih naj bi se rojevale ideje ter stališča, ki jih bodo posredovali ustreznim organom. Jesenice in okolica, s svojo bogato kulturno preteklostjo in tradicijo, morajo dobiti pomembnejše mesto v slovenskem kulturnem prostoru.

Posebno zadovoljstvo, da bo klub povezoval tudi naše rojake onstran Karavank, je izrazil slovenski pesnik in kulturni delavec iz Celovca Andrej Kokot. Ob tej priliki je več govoril o položaju na-

šega življa v Avstriji in o posameznih eksczesih in šovinističnih izpadih slovenskemu prebivalstvu nenaklonjenih elementov, ki so še posebno zaživel v minulih dneh ob 50-letnici krivičnega prebiscita na Koroškem. Izrazil je potrebo po večji povezanosti in pomoči našemu življu onstran Karavank. Mnogo več bi morali prek slovenskih organizacij na Koroškem posredovati življu onstran Karavank kulturne vrednote, ker bi s tem krepili tudi naše organizacije na avstrijskem Koroškem. Predvsem pa bi se pri nas morali bolj seznanjati z resničnim stanjem na avstrijskem Koroškem in z različnimi aktivnimi oblikami pomagati njihovim prizadevanjem.

Ob koncu plodnega sestanka so izvolili osemčlanski

odbor, ki bo vodil klub in sicer: Miha Klinar — predsednik, Joža Varl — tajnik, prof. Valentin Cundrič — vodja literarne sekcije, akad. slikar Jaka Torkar — vodja likovne sekcije, prof. Janko Pribošič — vodja glasbene sekcije in člani prof. Jože Šifrer, Cvetko Zagorski in Zlato Vogrič. Sklenili so tudi, da se bodo vsak prvi petek v mesecu sestajali v svobodnem razgovoru od 18. ure dalje v čitalnici Delavskega doma na Jesenicah, sekcije pa bodo delovale v strokovno mentorskem smislu. Poleg že omenjene novele Toneta Čufarja Tovarna, bodo letos izdali še eno prilogo Železarja LISTI, v kateri bodo poskušali zajeti še več avtorjev. O ostalem programu pa bo razpravljala odbor na prvi seji in ga predložil klubu v razpravo.

Več analitično strokovnega dela

Na seji v petek, 9. oktobra, je predsedstvo Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Jesenice razpravljalo o programu dela zveze v jesensko-zimski sezoni. Ze uvodoma so ugotovili, da bo zvezi potrebno dati pomembnejše mesto v občini pri kulturno prosvetnem programiranju in snovanju. Poudarili so namreč, da se mnoge stvari odločajo in izvajajo mimo občinske zveze in da je ob takem stanju zelo težko izvajati zamišljeni program. Mnogi predlogi zveze pristojnim občinskim organom pa obtičijo v predalih miz. Ta ugotovitev prav gotovo zahteva določena prizadevanja za večje povezovanje vseh dejavnikov na tem področju in večje medsebojno sodelovanje pri različnih akcijah ali zamislih.

Predvsem bo potrebno v tem pogledu doseči večjo širino pri razpravah o programski usmeritvi Zveze kulturno prosvetnih organizacij občine in pri razpravi o osnovah za oblikovanje srednjeročnega načrta razvoja kulture v občini, ki ju ima zveza na programu še letošnje leto. Tako v vsebinskem pogledu, še bolj pa v materialnem razvoju oz. materialni osnovi za kulturno-prosvetno delo in snovanje, je vrsta neskladij in nenačrtnosti, kar bo potrebno s temi programi

uskladiti in postaviti v neko normalno zaporedje.

V sklop teh vprašanj prav gotovo sodijo tudi priprave za osnovanje kulturno prosvetne skupnosti v občini in poživljanje dela v kulturnih društvih in organizacijah, pri čemer bodo prav gotovo glasbena šola, delavska univerza, knjižnica in amatersko gledališče »Tone Čufar« morali prispevati svoj delež. Sicer so ugotovili, da se je v letošnjem prvem polletju nekoliko povečala aktivnost društev in organizacij, vendar pa je obenem dejavnost nekaterih društev in organizacij popolnoma zamrla. Ob tem gre za množico vprašanj od kadrovske do programskih in do integracije kulturnega življenja s splošnim razvojem, pri čemer bodo morale tudi družbenopolitične organizacije občine odigrati večjo vlogo, predvsem pa v tem pogledu čakajo odgovornejše naloge krajevne skupnosti, Socialistično zvezo, sindikat in Zvezo mladine. Vsa ta vprašanja bo potrebno še prav posebno skrbno obdelati v pripravah na občne zbere društev in občinsko konferenco Zveze kulturno prosvetnih organizacij, ki morajo biti izvedene v tej sezoni.

Glede na to, da je ureditev Finžgarjeve rojstne hiše v zaključni fazi in da je prihodnje leto stoletnica njegovega rojstva, so na seji govorili tudi o pripravah na to proslavo. Še v tem mesecu pa bodo sklicali razgovor z glas-

benimi pedagogi in predstavniki šol ter mladinske organizacije za osnovanje in programsko usmeritev glasbene mladine v občini, ter o pripravah na majsko revijo pevskih zborov.

V programskih zasnovah dela predsedstva in zveze za prihodnjo sezono pa imajo tudi nalogo večje in bolj načrtne povezanosti z našim življenjem oziroma kulturnimi društvi onstran meja, pri čemer bo potrebno bolj povezati vse dejavnike, ki na tem področju delujejo v občini. Glede na to, da imajo od republiškega sklada za pospeševanje kulture na voljo še nekaj sredstev za gostovanja poklicnih skupin in da je osrednja gledališka dvorana na Jesenicah v popravilu, ki se lahko zavele tudi do konca leta, so menili, da je ta sredstva oziroma gostovanja potrebno izkoristiti in pogledati možnosti za gostovanja teh skupin na Hrušici in na Javorniku.

Ker so vsa vprašanja, ki so jih uvrstili v program svojega dela, zelo aktualna, so se dogovorili, da bodo vprašanja obravnavali načrtno, pri tem pa poskušali s pomočjo različnih strokovnjakov oziroma strokovnih analiz in raziskav priti do kar najbolj popolnih analiz stanja, na osnovi česar bodo potem začrtali bodočo programsko usmeritev in delo.

Na seji so pregledali tudi seznam delovnih organizacij, ki so na osnovi priporočila občinske skupščine že prispevale po 70 N din na zaposlenega za gradnjo kulturno športne hale in adaptacijo gledališča. Ker pa na to priporočilo še ni odgovorilo 95 delovnih kolektivov, so se dogovorili, da jih nekaj obiščejo in pospešijo to akcijo, ker preočito zaostajamo na tem področju.

Naše mesto postaja vedno bolj živahno trgovsko središče

Skupinski izlet na Poliški Špik (2754m)

Pripravnik in člani našega AO in postaje GRS so lahko zadovoljni z uspehi in dosežki v letošnjem letu. V vrste aktivnih ljubiteljev in obiskovalcev gora, med plezalce in alpiniste ter požrtvovalne gorske reševalce, se je vključilo večje število mladih, navdušenih in perspektivnih ljudi.

Gorski reševalci letos niso imeli težjega dela. Vse poizvedovalne in reševalne akcije so skupaj z reševalci iz Ra-

teč, Kranjske gore in Mojstrane opravili v vsesplošno zadovoljstvo. Mladi plezalci in alpinisti so se uspešno uveljavljali v težkih in najtežjih domačih in tujih stenah. Mitja Košir se je vrnil z lepimi dosežki iz naše druge alpinistične odprave v Afganistan, Marjan Manfreda pa je kljub temu, da je trenutno pri vojaki, še vedno naš najboljši predstavnik med mladimi, veliko obetajočimi plezalci in alpinisti.

Vlado Hlede naglo napreduje iz sezone v sezono. Alojz Novak je s svojimi uspehi v stenah zablestel kot meteor na našem alpinističnem nebu. Stanka Beden je priznana za našo najboljšo alpsko smučarko. Tako bi lahko naštevali še in še. Mladi pripravnik in pripravnice iz našega AO utegnejo prav kmalu odločno in uspešno poseči po najvišjih dosežkih, zmagah in lovorikah v našem letnem in zimskem alpinizmu ter visokogorskem turnem smučanju.

Skupno delo, tesno povezano s postajo GRS, je edino jamstvo, da bomo v naše delo še vključevali nove mlade ljudi, ki bodo uspešno nadaljevali delo in uspehe starejših planinsko-plezalnih in alpinističnih ter gorsko reševalnih generacij z Jesenic.

Ob zaključku letošnje alpinistične sezone bo postaja GRS skupaj z AO v soboto in nedeljo, 17. in 18. oktobra, izvedla skupinski zaključni izlet v zahodne Julijske Alpe. Mladi plezalci in alpinisti se bodo iz Ovčje vasi skozi čudovito dolino Zajzero podali pod stenami Viša, Iof Fuarta (2666 m) v zatrep Zajzere pod stene Poliškega Špika, Iof di Montasino, na katerega se bodo povzpeli skozi enkratni okrešelj Špranje, po klasični Kugyevi smeri po severni steni, po plezalno nadelani poti italijanskih lovcev, ali pa po Zmajevem grebenu mimo koč, zavetišča Stuparich in bivaka Suringer. Tam se bodo sestali z njihovimi spremljevalci, gorskimi reševalci, ki bodo prišli na vrh Montaža z južne strani, s sedla Neveja in planine Pecol. Srečanje na najvišjem vrhu zahodnih Julijskih Alp bo prav gotovo prijetno in praznično tako za mlade kakor za starejše ljubitelje in obiskovalce gora, ki se čredijo ne daleč prek meja na zahodu. Vsi udeleženci izleta se bodo vrnili prek planine Pecol na Neveje sedlo, od koder bodo mladi in sveži pohiteli še mimo koč Gilberti na vrh Kanina (2587 m).

Povratek mimo rabeljskega jezera prek Trbiža domov bo prav gotovo poln najlepših spominov in doživetij. Skupna tura na Montaž in Kanin bo prav gotovo še tesneje zblížala mlade pripravnike AO in postaje GRS s starejšimi člani in utrdila mlado jeseniško planinsko, plezalno in gorsko reševalno skupnost, ki mora biti enotna, če hoče biti uspešna.

Na skupni jesenski izlet in turo v soboto in nedeljo vabita AO in postaja GRS Jesenice tudi druge, mlajše ljubitelje gora, ki se hočejo aktivno vključiti v vrste našega AO in postaje GRS.

Zurj

Hokejska sezona je tu

Luči nad umetnim drsališčem Podmežakljo bodo v soboto spet zažarele z vso močjo. Pričele se bodo nove borbe za osvojitve najvišjega naslova v državi.

Za Jeseničane je to leto še posebno pomembno, saj se bodo borili za petnajsto zaporedno prvenstvo. Najbrž pa se zanj še nikoli niso toliko trudili kot se bodo predvidoma letos.

Moštvo Jesenic je le nekoliko drugačno kot lani. Ekipo še vedno trenira Ciril Klinar, igrali pa bodo Rudi Knez, Marjan Zbontar, Viktor Ravnik, Bogo Jan, Rado Razinger, Janez Pipan, Viktor Tišler, Albin Felc, Franci Smolej, Janez Mlakar, Gorazd Hiti, Franci Zbontar, Tomaž Košir, Silvo Poljanšek, Stanko Eržen in Milan Jan. Kot vidimo, od lanskega moštva manjkata Sašo Košir, ki je v JLA in Vinko Pirc, ki zaradi službenega mesta ne more obiskovati treningov I. mošt., vseeno pa bo morda igral za Kr. goro. Nove moči v moštvo pa so Poljanšek in Pipan, ki sta lani igrala za Kr. goro in Milan Jan, ki se je vrnil od vojakov. Lani četrto-uvrščena Kranjska gora pa bo letos nastopala v naslednji postavi: Gasar, Krmelj, Razinger, Vidmar, Ambrožič, Šebjanič, Škerjanc, Smagin, Jagodic, Šebjanič, Hafner, Kunšič, Hiti D., Endlihar, Cemažar, Medved in Pirc. Naše drugo moštvo je precej pomlajeno. Precej pa se mu bo poznala tudi odsotnost Mirka Hribarja, ki bo letos igral za HK Celje. K celjskemu klubu sta prestopila tudi Božo Sušnik in Emil Robič. Trener Kranjske gore je tudi letos Dušan Brun.

Obe ekipi sta že sredi poltja pričeli s suhimi treningi, Jeseničani pa so konec septembra odšli na priprave v Bad Tölz, potem pa odigrali še nekaj tekem. 7. 10. so igrali z domačim moštvom in izgubili s 3:6. Rezultat je zelo ugoden, saj je v istem tednu to moštvo igralo z nemškimi prvakom Landshutom 3:3. Z Miesbachom so naši zmagali s 4:1, zato pa preseneča visok poraz z 8:1 z Augsburgom v tekmi, ki je že sodila v tekmovalje za Alpski pokal. Vendar samo po rezultatih sodeč ne moremo vedeti, v kakšni formi so naši hokejisti. To bomo lahko videli šele na prvi tekmi, ki jo bodo imeli že to nedeljo s svojim največjim tekmečem za prvo mesto — ljubljansko Olimpijo.

HK Olimpija je že prej začela s pripravami kot Jeseničani. Bila je na treningu na Češkem in odigrala nekaj tekem v Nemčiji in Avstriji. V njenih vrstah se pojavljajo v glavnem ista imena kot lansko leto. Se pred približno štirinajstimi dnevi zelo okrnjena Olimpija je spet močnejša. Disciplinska komisija HZJ je Jugu znižala kaznen zaradi fizičnega napada na sodnika in bo decembra že lahko nastopil, Galetu, ki se je vrnil iz Amerike, pa je Olimpija seveda ukinila petletni suspenz. Hiti, ki se je tudi vrnil iz Amerike, pa bo po poškodbi tudi kmalu okreval. Poleg tega pa je k Olimpiji pristopil še Ivo Jan, ki se je vrnil iz Nemčije in ki bo brez dvoma eden najboljših, če ne celo najboljši pri Olimpiji. Torej HK Olimpija letos resno računa na najvišji naslov.

V I. ligi nastopajo Medveščak, Olimpija, Jesenice, Kr. gora, Slavija in Beograd, v II. ligi pa Mladost — Zagreb, Partizan — Beograd, Celje, Crvena zvezda — Beograd, Spartak — Subotica in Vardar — Skopje. Edini, ki bi lahko ogrozil račune dveh najmočnejših v I. ligi je zagrebški Medveščak. Vseeno pa to ne bo tako dobra ekipa kot lani, saj jo je zapustil njen najboljši igralec Ivo Rataj, ki je odšel v Zahodno Nemčijo.

Prvo kolo novega državnega prvenstva se bo zavrtelo že to soboto. Na otvoritveni tekmi Podmežakljo si bomo lahko ogledali srečanje med Kranjsko goro in Beogradom, ki letos nastopa namesto Partizana, ki je izpadel iz lige. Omenimo naj še, da se Partizan s svojim izpadom še vedno ni sprijaznil.

Naslednji dan bo na sporedu že omenjena tekma med Jesenicami in Olimpijo. Nedvomno na to izredno zanimivo tekmo gledalcev ni treba še posebej vabiti.

V torek in sredo pa bosta še dve pomembni tekmi, ki sodita v okvir tekmovalja za Evropski pokal. V obeh se bodo Jeseničani pomerili z bolgarskim prvakom Krakra. Upajmo, da bodo domačini v tem tekmovalju startali boljše kot v Alpskem pokalu in da bi si z njihovo uvrstitvijo v drugo kolo lahko ogledali še kakšno zanimivo tekmo.

Vse tekme se bodo pričele ob 19. uri, vstopnina pa je ista kot lansko sezono.

Z.

Okrepitev Celju

Hokejskemu klubu Celje bodo v letošnji sezoni pomagali trije igralci Kranjske gore: Hribar, Sušnik in Robič. Za izpisnico v Beogradu pa prosi tudi Kristan, ki namestava nastopiti za Celje. Do

teh odločitev je prišlo zato, ker so nekateri igralci Celja odšli na odsluženje kadrovskega roka. Hokej klub Jesenice pa je sporazumno posodil te igralce za eno sezono.

— ne

Košarka - Košarka

JESENICE : SAVSKO NASELJE (Lj) 70:56

Preteklo nedeljo so zaključili s tekmovanjem tudi v slovenski mladinski košarkarski ligi. Mladinci KK Jesenice so na svojem zadnjem gostovanju v letošnjem letu v Ljubljani in v zadnji tekmi lige zabeležili visoko zmago.

V Ljubljano je potovalo le sedem igralcev, ki so skoraj v celoti zadovoljili, kar dokazuje veliko število doseženih košev ter razmeroma hitra igra v izredno toplem vremenu. Na tej tekmi se je res odprlo kar štirim igralcem: Hudnik je dosegel 20 točk, Muharemovič 15, Lozar 14, Noč 17 ter Ravnik 4 točke, koša nista dosegla le naj-

mlajša igralca na gostovanju Vujačić in Jeršin.

Po obeh delih prvenstva so naši mladinci pristali na zlati sredini lestvice, osvojili so šesto mesto in si nabrali že nekaj izkušenj.

To soboto bo pet mladincev odpotovalo skupno s kompletnim članskim moštvom v Trst, kjer bodo v kombinirani vrsti igrali povratno srečanje z ekipo Bora.

Br.

Dopisujte v Železarja

ROKOMET — ROKOMET

KRANJSKA GORA : STEKLAR 10:28 (5:12)

Na igrišču Gozd Martuljka je bila v nedeljo dopoldan odigrana prvenstvena tekma slovenske rokometne lige za ženske. Kranjskogorke tudi doma niso imele sreče, da bi dobile srečanje in s tem tudi dve dragoceni točki. Gostje so bile boljše nasprotnice v vseh pogledih. Sibka točka domačink je predvsem obramba, netočne pa so tudi pri podaji žog. Hrastničanke so večino zadetkov dosegle predvsem iz protinapadov. V takih situacijah je bila obramba nemočna. Zmaga gostij je povsem zaslužena.

Edino upanje mladih Kranjskogork je nedeljsko srečanje v Železnikih, kjer se bodo srečale s tekmovalkami Alpsa. Upajmo, da bodo v tem srečanju pokazale kaj več.

Strelke golov za Kranjsko goro: Z. Zerjav 1, Pečar 2, Robič 2, T. Zerjav 4, Cuznar 1. Tekmo je dobro sodil Humar iz Kranja.

— ne

JESENICE : ŠEŠIR 21:14 (10:5)

Na rokometnem igrišču za osnovno šolo so se Jeseničani v prvenstveni rokometni tekmi pomerili z ekipo Šeširja iz Škofje Loke.

Jeseničani so si s to tekmo priborili šesto zaporedno zmago in tako še vedno brez poraza vodijo na prvenstveni lestvici GRL. Tekma je bila razburljiva od začetka do konca. Jeseničani so v tej tekmi niso borili samo proti igralcem Šeširja, pač pa še proti sodniku Bašarju iz Kranja, ki je očitno sodil v korist gostov. Gostje so metali 12 sedmercev, domačini pa samo enega, kar je še en dokaz za nekorektno sojenje. Tako so gostje dosegli iz igre samo štiri zadetke, kar pomeni, da so Jeseničani igrali v obrambi odlično, posebno v prvem polčasu.

Jeseničani so nastopili v naslednji postavi: Andoljšek, Krmelj, Slivnik, Šturm 2, Berlisk 3, Prešeren 8, Rozman, Kelber 5 in Žmitek 3.

Z. M.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

17. in 18. oktobra amer. barvni CS film PLAVOLASI MASCEVALEC, v režiji Silvia Naricana, v glavni vlogi Terence Stampe, ob 17. in 19. uri.

19. oktobra franc. barv. CS film PET FANTOV ZA SINGAPUR, v režiji Bernarda T. Michela, v glavni vlogi Sean Flynn, ob 17. in 19. uri.

20. in 21. oktobra nem. barvni film V KREMPLJIH MAMIL, v režiji Ralfa Olse- na, v glavni vlogi Erik Schu- mann, ob 17. in 19. uri.

22. oktobra italij. barv. CS film BRIGADA ANTIGANGS, v režiji Bernarda Bordieria, v glavni vlogi Robert Hosse- in, ob 17. in 19. uri.

23. oktobra nem. barvni CS film ZAOBLJUBA INKOV, v režiji Georga Marischa, v glavni vlogi Guy Medison, ob 17. in 19. uri.

24. oktobra amer. barv. CS film ROSEMARIJIN OTROK, v režiji Romana Polanskega, v glavni vlogi Mia Farrow, ob 17. in 19.30.

Kino PLAVZ

17. in 18. oktobra nemški barvni film V KREMPLJIH MAMIL, ob 18. in 20. uri.

19. in 20. oktobra ameriški barvni CS film PLAVOLASI MASCEVALEC, ob 18. in 20. uri.

21. oktobra italij. barv. CS film BRIGADA ANTIGANGS, ob 18. in 20. uri.

22. in 23. oktobra ameriški film MESTO BREZ MILO- STI, ob 18. in 20. uri.

24. oktobra angl. barv. CS film JAMES BOND 007, ob 17.30 in 20. uri.

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Lovro Matošič
Javornik II

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem nogometiškim jeseniškega kluba za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Hvaležna
Stanka Kos s
sinčkom Milanom

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne in sindikalnemu odboru upravnih služb se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč.

Milica Taler,
upravne službe

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata se zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila med bolovanjem zelo dobrodošla.

Franc Bizjak

Kino DOVJE

17. oktobra franc. barv. CS film MALE VRLINE, VELIKI GREHI.

18. oktobra angl.-nem. barv. film KLUB UBIJALCEV IZ BROOKLYNA.

21. oktobra amer. barv. CS film PLAVOLASI MASCEVA- LEC.

24. oktobra amer. film ME- STO BREZ MILOSTI.

Kino KRANJSKA GORA

17. oktobra ital.-nem. barv. CS film NEKOČ NA DIV- JEM ZAHODU.

18. oktobra amer. film ME- STO BREZ MILOSTI.

22. oktobra nem. barv. film V KREMPLJIH MAMIL.

24. oktobra amer. barv. CS film PLAVOLASI MASCEVA- LEC.

Kino DELAVSKI DOM

JAVORNIK
17. oktobra angl.-nem. barv. film KLUB UBIJALCEV IZ BROOKLYNA, ob 19. uri.

18. oktobra franc. barv. CS film PET FANTOV ZA SINGAPUR, ob 17. uri.

18. oktobra ital.-amer. barv. CS film NEKOČ NA DIV- JEM ZAHODU, ob 19. uri.

21. oktobra amer. film ME- STO BREZ MILOSTI, ob 19. uri.

24. oktobra nem. barv. film V KREMPLJIH MAMIL, ob 19. uri.

OBVESTILO CENJENIM OBISKOVALCEM!

V ponedeljek, dne 26. 10. 1970 bo kinopodetje Jesenice predvajalo ameriški barvni CS film DOKTOR ŽIVAGO, po romanu Borisa Pasternaka (Nobelova nagrada) — režija David Lean. Igrajo: Omar Sharif, Julie Christie, Geraldine Chaplin, Rod Steiger, Rita Tushingham in drugi. Film, ki je navdušil, film, ki je dal Larino pesem, film s 6 Oskarji!

PREDSTAVE:

RADIO: 26. 10. 1970, ob 17. in 20. uri.

JAVORNIK: 26. 10. 1970, ob 15. in 18. uri.

PLAVZ: 26. 10. 1970, ob 16. in 19. uri.

Ne zamudite filma DOKTOR ŽIVAGO in si preskrbite vstopnice v predprodaji od 17. 10. 1970 dalje. Število vstopnic je omejeno. Vabljeni!

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage tete

MARIJE ZUPANČIČ

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so nam v dneh težke izgube pomagali. Zahvaljujem se darovalcem vencev in cvetja, pevcem za žalostinke ter voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo. Naša zahvala vsem, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje ter je spremili na zadnji poti.

Zalujoči: družina Rekelj in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dobrega in skrbnega moža in očeta

JOZETA AVSENIKA

se zahvaljujemo vsem, ki so se v tako velikem številu poslovali od njega, poklonili venci in cvetje ter izrekli sožalje.

Posebno zahvalo izrežamo san. majorju dr. Kovačiču ter osebju kirurškega oddelka vojne bolnice Ljubljana za ves trud, da bi ga ohranili pri življenju.

Zahvaljujemo se tudi godbi na pihala iz Lesc, kolektivu Almirale Lesce ter delovnemu kolektivu Verige.

Ob težkih trenutkih je bila sleherna pomoč neprecenljiva in zato vsem prisrčna hvala.

Zalujoči: žena Marija, sin Milan, sin Jože z družino ter hčerka Ivanka z družino.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi dragega moža in očeta

STANISLAVA JANŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami, še posebno pa sosedom, njegovim sodelavcem iz martinarne za poklonjeni venci, kolektivu UOS in prebivalcem Črne vasi za denarno pomoč. Zahvaljujemo se tudi učencem TSS, pedagoške gimnazije Tolmin in osnovne šole Gorje ter vsem drugim za venci in cvetje ter izrečeno sožalje.

Posebna zahvala gasilski godbi Gorje in vsem, ki so ga pospremili na zadnjo pot. Najlepše se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka, posebno pa prim. dr. Brandstetterju za vso požrtvovalnost in trud, da bi ga ohranili pri življenju.

Zalujoči: žena Antonija s hčerkami Antonijo, Ivan-ko, Veroniko in sinom Stankom.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

FRANCA ERŽENA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali in z nami sočustvovali v težkih dneh.

Posebno se zahvaljujemo dr. Sajevidu, dr. Mencigerju in ostalemu osebju za pomoč in lajšanje bolečin v času težke bolezni. Prisrčno se zahvaljujemo njegovim sodelavcem iz HVZ, sostanovalcem za izkazano gmotno ter ostalo pomoč. Enako hvala vsem, ki so počastili njegov spomin in ga v velikem številu spremili na zadnji poti na dovško pokopališče, darovalcem vencev in cvetja, pevcem in godbenikom za žalostinke, sosedom, dijakom tehnične šole in vsem, ki so nam pomagali v dneh naše žalosti.

Zalujoči: žena Anica, sin Miro, mama, brat in sestri z družinami ter ostalo sorodstvo.

JAVNA RAZPRAVA O PREDLOGU STATUTA SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV IN KMETOV KRANJ

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Kranj daje v javno razpravo predlog statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj ter predlog statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Kranj. Pobudo za organizacijo razgovorov o teh dveh predlogih sta v naši občini prevzela občinski sindikalni svet in občinska konferenca SZDL Jesenice. V naši občini bomo o obeh predlogih dokumentov lahko razpravljali na naslednjih javnih razpravah:

Občinski sindikalni svet bo organiziral razprave za samoupravne organe, sindikalne organizacije, uprave, strokovne službe in seveda za vse zavarovance po panogah dejavnosti:

21. 10. ob 17. uri v sejni sobi skupščine občine Jesenice za industrijo, gradbeništvo, promet in zveze;

22. 10. ob 17. uri v sejni sobi skupščine občine Jesenice za storitvene dejavnosti;

27. 10. ob 17. uri v sejni sobi skupščine občine Jesenice za družbene službe.

Občinski sindikalni svet ter občinska konferenca SZDL Jesenice vabita vse zdravstvene zavarovance, da se razprav o predlogu statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Kranj ter predlogu statuta Skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Kranj udeležijo v čim večjem številu ter v razpravi soodelujete s svojimi predlogi in stališči.

Na osnovi čl. 28 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v elektro toplotni energiji:

»DELOVODJA«, šifra 3216, D-5, 1 oseba

Pogoji:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva srednja tehniška šola — strojna smer in 5 let prakse; poleg tega mora kandidat imeti z zakonom zahtevane izpite za opravljanje delovnega mesta delovodja. Pismene prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti sprejema kadrovski sektor do vključno 24. oktobra 1970.

RAZPIS

Osnovna šola Koroška Bela rabi za čas od 1. novembra 1970 do 15. aprila 1971 kurjača za kurjenje kotlov centralnega ogrevanja za tri ure dnevno. Prednost imajo upokojenci, ki so opravljali delo kurjačev. Interesenti naj se javijo v tajništvu šole do 20. oktobra 1970.

Drzalci pred novo sezono

V drsalnem klubu se pripravljajo na novo sezono. Menda se bo letos prvič pričela sezona hkrati z novim ledom. Odbor kluba se v zadnjih dveh letih očitno prizadeva, da bi bilo delo v razvoju te atraktivne in zelo zahtevne športne zvrsti načrtno in da bi dosegli napredek.

Za novo drsalno sezono so programirali nekaj medklubskih tekmovanj, udeležbo na tekmovanju za Bloudkov memorial, republiškem prvenstvu in jugoslovanskih pionirskih zimskih igrah. Poleg teh nastopov se nameravajo predstaviti z nekaterimi mladinkami in pionirkami v odmorih na nekaterih hokejskih tekmah na Jesenicah ter v zimskošportnem centru v Kranjski gori.

Vodja tehnične komisije je še vedno Robert Gorše, ki bo vodil še drsalno šolo. V pomoč mu bodo trenerji Peter Brlec iz Ljubljane, Jože Boščelj, Borut Razinger ter Sipi Trebušak, vsi z Jesenic. Pomoč pri vadbi novih drsal-

cev pa bi bila dobrodošla tudi vseh, ki so pripravljeni za to in imajo osnovno znanje drsanja.

V letošnji sezoni bodo prvič sprejeli pionirje od 4. do 8. leta starosti, ki imajo veselje za drsanje in vse one, ki si želijo naučiti drsanja ter tako izpolniti pogoje za vpis v hokejsko šolo v naslednjih letih. O tem bo poseben razpis v Železarju in Radiu Jesenice.

V nedeljo 18. oktobra ob 20. uri se bodo zbrali v sejni dvorani na kegljišču na svoj prvi sestanek v novi sezoni vsi, ki so vadili in tekmovali v pretekli zimski sezoni. Pogovorili se bodo o letošnjem programu, dnevih vadbe in o pogojih, ki jih morajo izpolniti, da se lahko uvrstijo v višji tekmovalni razred oz. skupino. Drsalni klub želi, da ta šport na Jesenicah doseže višjo raven in da bi si pridobili še več prijateljev. Pri njihovem delu jim želimo, da bi v svojih načrtih uspeli.

— 11

Odbojka - Odbojka - Odbojka

Jesenice : Celje (ženske) 2 : 3

V nedeljo sino na Jesenicah lahko videli dve odbojarski tekmi. V prvi so se dekleta v tekmovalstvu slovenski ligi pomerile s Celjankami. V srečanju, ki je bilo odločilnega pomena, katera od obeh ekip bo po jesenskem delu tekmovalstva skupaj s Fužinarjem delila 1.—2. mesto, so imele več sreče Celjanke, ki so zmagale z 2:3.

Jeseniška ekipa v sestavi: Čehajč, Draksler, Felc, Filipaj, Krušič, Mahnič, Nemeč in Trančar, je ob začetku obetala vse najboljše, saj je v prvem nizu igrala skoraj brez napak in zmagala s 15:7. Drugi in tretji niz sta se pri-

čela z visokim vodstvom domačink, toda gostje so jih zmeraj ujele in zmagale z 12:15 in 14:16. Četrti niz je spet pripadal domačim, s 15:12, zadnjega pa so z istim rezultatom izgubile.

Domačinke so bile boljše v igri ob mreži pa tudi v polju, pokopali pa so jih močni servisi gostij, ki se jim niso znale uspešno postaviti po robu. Značilno je, da so največ zaradi tega izgubile že tekmo s Fužinarjem.

Po koncu jesenskega dela je izkupiček Jeseničank 8 točk, oz. tri zmage in dva poraza ter 3.—4. mesto, ki si ga dele z ekipo Brestanice.

Jesenice : Kaštela 3 : 2

Zanimivejše srečanje pa smo gledali med ekipama Jesenic in Kaštela, ki igra v II. zvezni ligi — zahod. Jeseničani, ki so v prvi tekmi premagali lani drugouvrščeno moštvo Modriče s 3:0 in potem dobili v gosteh brez borbe z Vukovarjem (domačini niso poskrbeli za stranska sodnika in zapisnikarja), so si priborili novi dve točki.

Arh, Božič, Bergelj, Krevsel, Končnik, Kravanja, Pogar, Potočnik, Pristov in Rössler, sicer niso igrali tako dobro kot proti Modriči, ko so bili skoraj brez napak, zato pa smo prisostvovali razburljivejšim situacijam.

Domačini so to srečanje pričeli kot izraziti favoriti, zato je bilo precej presenet-

ljivo, ko so gostje v prvem nizu takoj povedli s 6:1 in nato zmagali s 15:8. V drugem nizu pa so na senčni strani igrišča zmagali domači s 15:12, v tretjem spet gostje s 15:11, četrti pa domačini s 15:13.

Sele zadnji niz je prinesel popolno premoč domačinov in njihovo zmago s 15:6.

Po tej tekmi so Jeseničani na čelu lestvice. Enako število točk pa ima še Jedinstvo iz Brčkega. Druga dva slovenska predstavnika v tej ligi Fužinar in Maribor sta uvrščena na četrto oz. šesto mesto.

To nedeljo bodo Jeseničani igrali v Sarajevu, z moštvom Partizana.

OK Kamnik : ŠŠD Kovinar 3 : 1

To je rezultat tekme, ki je bila odigrana preteklo nedeljo v Kamniku. Domači so v začetku te sezone zabeležili nekaj lepih rezultatov, v nadaljevanju pa so utrpeli dva nepričakovana poraza (doma z Gaberjem in v gosteh z Mislinjo). Zato so na tekmi z novinci začeli na vso moč in uspelo jim je v prvih dveh nizih zmagati prepričljivo. V tretjem pa so pričeli gimnazijci bolj odločno in so vodili ves čas in domačih ni rešila poraza niti pomoč sodnika. V četrtem nizu je bil bolj zagrizen do rezultata 12:8 (toliko bi vsaj moralo biti v korist domačih) in šele kuhinja pri zapisniku je spravila goste s tira, sodnik pa se za reklamacijo ni zmešnil in končni poraz je bil neizbežen. Moštvo Kamnika ima sicer nekaj odličnih posameznikov, ki pa niso tako uigrani, da bi jih tudi slabši nasprotniki ne mogli presenetiti. Moštvo Kovinarja je igralo zadovoljivo, čeprav ni nastopilo v najboljši postavi.

To nedeljo gostuje na Jesenicah moštvo iz Izole. Tekma bo ob 10. uri v športnem parku, v primeru dežja pa v telovadnici.

Drugo moštvo Kovinarja je po štirih tekmah še brez zmage. V petek je kljub dobri igri izgubilo z veterani OK Jesenice, v soboto pa z veterani Triglava v Kranju, obakrat z 0:3.

Kvaliteta v medobčinski ligi se je zelo dvignila. To pa ne bo prispevalo k napredku odbojke na Gorenjskem, ker kar pet moštev nastopa s starimi igralci in le tri z mladimi (Kamna gorica, ŽIC in Kovinar). Seveda pa je tudi to boljše kakor nič.

T. S.

Gradnja strehe nad drsališčem!

Minilo je skoraj pet mesecev, ko je bila v Železarnju objavljena zadnja novica o gradnji strehe nad umetnim drsališčem, kljub obljubi, da bodo novice o gradnji objavljene sproti. Glavni vzrok za molk je bil v tem, da se je situacija okoli sklepanja pogodb, izdelave materiala, zagotovitve finančnih sredstev in drugega stalno menjavala in, ko je izgledalo, da je nek problem že rešen, je bilo naslednji dan že popolnoma drugače. V taki situaciji je bilo brez pomena objavljati karkoli. S tem pa ni rečeno, da je odbor za gradnjo miroval. Nasprotno, prek celega poletja je delo teklo naprej včasih bolj, včasih manj intenzivno, odvisno od trenutne situacije.

Ker smo tik pred začetkom hokejske sezone in ker so se začele širiti najrazličnejše govorice o usodi strehe, oziroma denarja zbranega za gradnjo, je potrebno dati določena pojasnila. V prvi vrsti moram poudariti, da se delo za postavitev strehe nadaljuje in da zaenkrat ni nobenega vzroka, da ne bi bila postavljena. Vprašanje, ki ostaja odprto je le, kdaj bo to možno narediti. Trenutno namreč močno kasnimo z gradnjo, za kar so razni vzroki. Naj jih naštejemo kar po vrsti:

V mesecu juliju je podjetje Sportmetal z Metalno Maribor podpisalo novo pogodbo za gradnjo, ki je sestavljena iz dveh delov. En del velja za izdelavo konstrukcije, drugi del za njeno montažo. Po teh novih pogodbah, je bil rok dobave konstrukcije sukcesivno do 20. 10. 1970 s tem, da Metalni zagotovimo dobavo potrebnega materiala do 31. 7. 1970.

Istočasno je bilo potrebno, da naročnik Sportmetal preskrbi garancijo banke za plačilo pogodbene vrednosti 3.872.864 din. Tako smo bili pred dvema problemoma. V Železarnju, kjer smo prevzeli izdelavo potrebne količine materiala v višini 574 t, smo ga izdelali in odpremili v celoti do 2. 10. 1970, torej dva meseca po roku določenem v pogodbi.

Še večji problem je bil preskrbeti garancijo banke, na osnovi katere bi Metalna lahko pričela z izdelavo konstrukcije. Z akcijo za zbiranje sredstev, ki jo vodi odbor za gradnjo, si nismo uspeli zagotoviti zadostnih sredstev (prispevki, reklame in podobno) tako, da je bilo nujno najeti kredit. Tu je priskočila na pomoč skupščina občine Jesenice, ki je 1. 8. 1970 sklenila najeti kredit v višini 2 milj. din, ki bi bil namenjen za gradnjo. Seveda pa problem s tem še ni rešen, ker kredita, ki je bil zaprosen pri Ljubljanski banki, še nismo dobili.

Kljub temu, da nam pri tem pomagajo mnogi vplivni možje z Jesenic in Ljubljane, nam danes še ni jasno, kdaj bomo kredit dobili. Na ta način ostaja odprto vprašanje garancije plačila konstrukcije in s tem tudi pričetek njene izdelave.

Poleg prej opisanih problemov se pojavlja še nov problem in sicer zasedenost delavnic v Metalni. V razgovorih, ki smo jih imeli z njihovimi predstavniki, so nam pojasnili, da z izdelavo konstrukcije nekaj časa še ne bodo mogli začeti, čeprav bi imeli rešeno financiranje gradnje. Poleg tega postavljajo vprašanje montaže konstrukcije, ki je zelo zahtevna in je v zimskem času skoraj nemogoča.

Torej problemov, ki zavirajo gradnjo je dovolj. Vsi skupaj se bomo morali močno potruditi, da jih bomo rešili in tako v najkrajšem možnem času postavili streho nad drsališčem.

Kros za Zvagnom

V soboto ob 10. uri bo na Jesenicah pri Zvagnovem mostu start letošnjega jesenskega občinskega krosa. Organizator krosa je občinska zveza za telesno kulturo Jesenice, izvedba pa bo v rokah sodniškega zbora jeseniškega atletskega kluba.

Tekmovalci bodo v naslednjih kategorijah:

ml. pionirji, roj. l. 1960 in mlajši pionirji — roj. l. 1958 in 1959, st. pionirji, roj. l. 1956. in 1957., mladinci — roj. l. 1953., 1954. in 1955., ter člani — roj. l. 1952. in starejši. Za dekleta veljajo iste kategorije.

Prijave bodo sprejemali eno uro pred startom.

Pravico nastopa imajo člani vseh osnovnih organizacij občinske zveze, učenci vseh šol, pripadniki JLA, člani mladinskih in delovnih kolektivov v naši občini.

Prvi trije tekmovalci vsake kategorije prejmejo častna priznanja. Stroške za tekmovalce nosijo organizacije, ki jih pošiljajo.

V primeru dežja bo tekmovalstvo preloženo.

Kranj : Jesenice 1 : 4 (0 : 2)

V prvenstveni tekmi VI. kola GNL so Jeseničani po boljši igri v obeh polčasih premagali domači Kranj kar s 4:1, kar pred tekmo niso pričakovali.

Naši so že v prvih minutah ostro napadli, vendar so domači vračali s hitrimi protinapadi in nekajkrat nevarno ogrozili jeseniški gol. Ko so naši dosegli vodilni gol, so Kranjčani nekoliko popustili in so naši še povisali na 2:0. V tem času je Hozdič z odličnim strelom čez glavo zadel preko in dobil aplavz kakih 150 gledalcev.

V drugem polčasu pa so domači močno napadli in v 50. minuti zmanjšali na 2:1. Takrat so naši videli, da morajo igrati vso tekmo z vso močjo in so dosegli še dva gola in prepričljivo zmagali. Kranjčani so s tem porazom odpadli iz borbe za vrh, vendar bodo verjetno še kakemu favoritu zmešali račune.

Jeseničani so igrali v postavi: Kunšič, Ljušič, Barač, Šubic, Kupljenik, Kralj, Čavševič, Kačar, Hozdič, Komelj in Noč.

Gole so dosegli: Kačar v 33. in 61., Čavševič v 18. in Hozdič v 73. minuti.

Istočasno, ko je člansko moštvo igralo v Kranju, pa so doma nastopili mladinci in pionirji. Prav tako sta obe ekipi zmagali in si tako popravili uvrstitev na tabeli. Mladinci so premagali Tržič s 3:1, pionirji pa Naklo s 5:4.

V nedeljo je na Jesenicah odločilna tekma, kjer se bodo morali naši močno potruditi, če hočejo obdržati prvo mesto. V goste pride drugouvrščeni Senčur, ki ima zelo učinkovit napad in so bili doslej šele enkrat premagani. Naši, ki so doslej še nepremagani, bodo igrali v popolni postavi. J. K.